

Verksamhetsplan 2020

Bromma stadsdelsnämnd

Stockholms
stad

Handläggare
Suzanne Hartenberger
Telefon: 08 508 06 125

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2020 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner verksamhetsplanen och budget för 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden beslutar att fastställa resultatenheter enligt bilaga 01.
3. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 286,7 mnkr.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 mnkr för förstärkt skötsel av Brommas naturreservat.
5. Nämnden ansöker om budgetjustering med 6,9 mnkr för fortsatt drift av aktivitetscentra på Tunets och Tranebergs seniorboenden enligt bilaga 02.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,6 mnkr för fortsatt drift av Tryggt mottagande i hemmet enligt bilaga 03.
7. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,1 mnkr för åtgärder för giftfri förskola enligt bilaga 04.
8. Nämnden ansöker om 2,2 mnkr för kompetensutveckling inom äldreomsorgen enligt bilaga 05 - 12.
9. Nämnden godkänner medsökande av medel som Trafiknämnden söker för trygghetsskapande åtgärder på Brommaplan enligt bilaga 13.
10. Nämnden ansöker om budgetjustering med 4,0 mnkr för borttagning av förskolepaviljonger samt återställning av mark vid Björnssonsgatan 4, Ålstens skogsväg 21 och Korsvägen 15.

11. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,2 mnkr till en förstudie av ny förskola vid Lillsjönäs.
12. Nämnden godkänner system för intern kontroll enligt bilaga 14.
13. Nämnden godkänner internkontrollplan 2020 enligt bilaga 15.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
administration

Peter Dacke
Avdelningschef

Sammanfattning

Verksamhetsplan och budget för 2020 för Bromma stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i de mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fastställer i stadens budget för 2020. I verksamhetsplanen specificeras hur nämnden ska arbeta för att uppfylla kommunfullmäktiges mål utifrån lokala prioriteringar och utvecklingsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledning i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 2019-12-12, i pensionärsrådet 2019-12-09 och i rådet för funktionshinderfrågor 2019-12-10.

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	14
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	17
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	20
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	24
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	28
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	37
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	42
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	44
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	45
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	47
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	49
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	52
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	56
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	57
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	58
Uppföljning av ekonomi.....	64
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	64
Investeringar.....	67
Resultatenheter.....	67
Budgetjusteringar.....	68
Omslutningsförändringar.....	69
Övriga ekonomiska redovisningar.....	69
Särskilda redovisningar.....	70
Agenda 2030.....	70
Systematiskt kvalitetsarbete.....	71

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 - SDN06

Bilaga 2: Bilaga 02 - Ansökan om medel för aktivitetscentra

Bilaga 3: Bilaga 03 - Ansökan om medel för Tryggt mottagande i hemmet

Bilaga 4: Bilaga 04 - Ansökan om medel för åtgärder för giftfri förskola

Bilaga 5: Bilaga 05 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för ökad kunskap om palliativ vård

Bilaga 6: Bilaga 06 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för ökad kunskap om nutrition

Bilaga 7: Bilaga 07 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för säker läkemedelshantering

Bilaga 8: Bilaga 08 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för ökad kunskap hos biståndshandläggare om demens

Bilaga 9: Bilaga 09 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för kompletterande Silviacertifiering, steg 1

Bilaga 10: Bilaga 10 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för ökad kunskap om psykisk ohälsa hos äldre

Bilaga 11: Bilaga 11 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för ökad kunskap om anhörigstöd

Bilaga 12: Bilaga 12 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel för vidareutbildning av sjuksköterskor till Silviasjuksköterskor

Bilaga 13: Bilaga 13 - Ansökan i samverkan med Trafiknämnden om medel för trygghetsskapande åtgärder på Brommaplan

Bilaga 14: Bilaga 14 - System för intern kontroll 2020

Bilaga 15: Bilaga 15 - Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 16: Bilaga 16 - Kompetensförsörjningsplan 2020

Bilaga 17: Bilaga 17 - Plan för upphandling 2020

Inledning

Verksamhetsplanen för Bromma stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2020. Verksamhetsplanen bygger på kommunfullmäktiges budget för 2020 och kommunfullmäktiges tre inriktningsmål

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningens arbete och bemötande ska präglas av värdegrunden HÖRA:

- *Helhetstänkande*
- *Öppenhet*
- *Respektfullt bemötande*
- *Ansvar*

Stadsdelsnämnden och råd

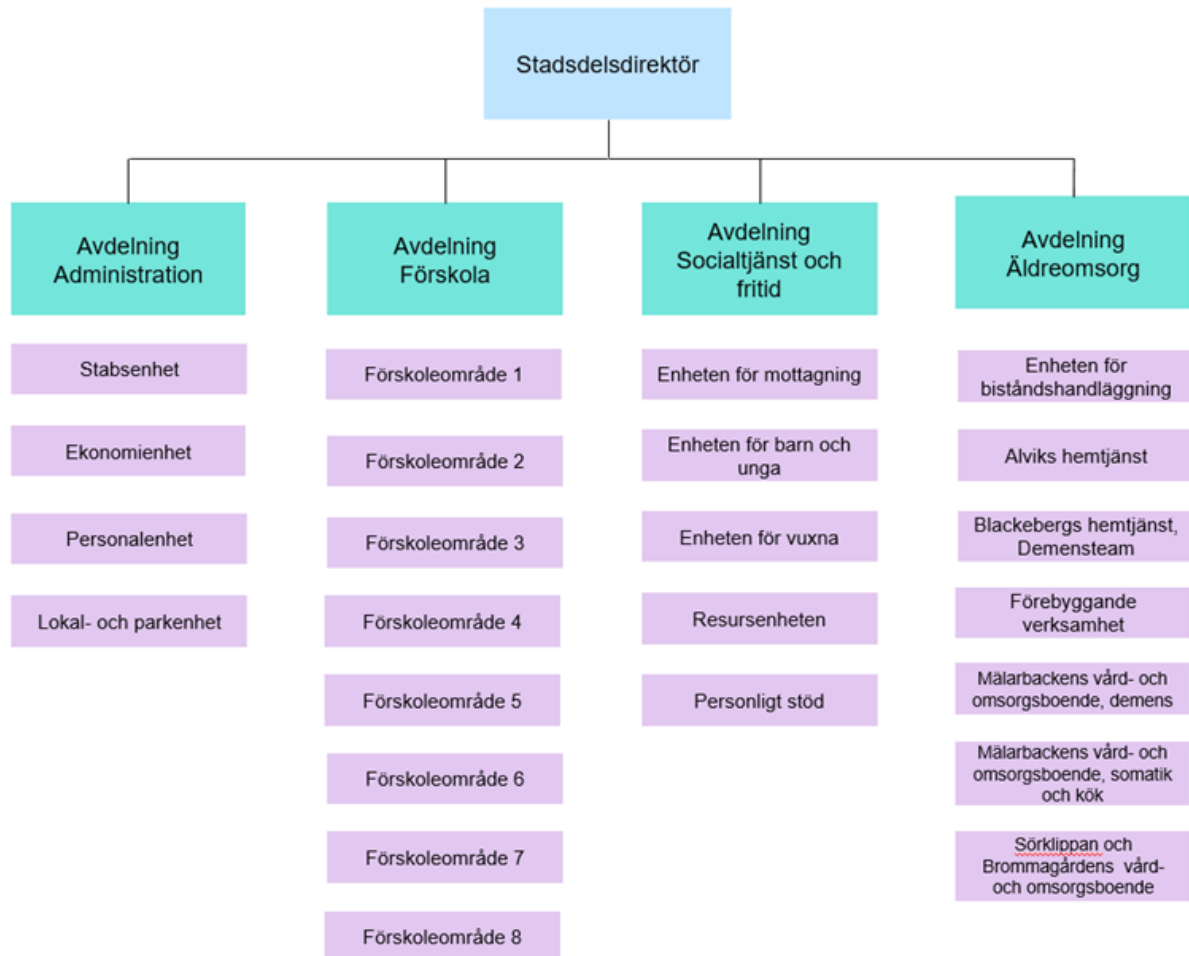
Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bromma stadsdelsnämnd leds av ordförande (M) och vice ordförande (V). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden. Nämndens arbete leds av presidiet bestående av ordförande, vice ordförande och stadsdelsdirektör.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Råden sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden.

Stadsdelsförvaltningens ansvar och uppdrag

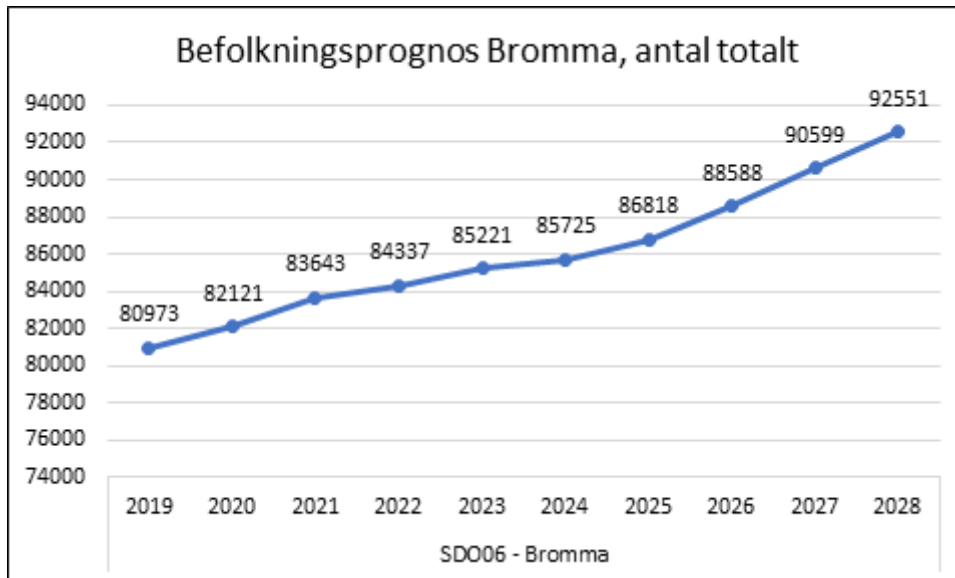
Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder och styr förvaltningsledningens arbete och samverkan med fackliga organisationer.

Bromma stadsdelsnämnd ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelsnämnden ansvarar också för lokalt miljöarbete, stadsmiljöfrågor, skötsel och investeringar i parker och naturområden, viss tillsynsverksamhet samt konsumentvägledning.

Brommas stadsdelsområde och befolkning

Brommas stadsdelsområde omfattar 24 stadsdelsområden som idag har cirka 81 000 invånare. Befolkningen väntas öka till drygt 92 000 invånare under kommande tioårsperiod.

Källa: OmrådesDataSystemet

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Förslag till budget för år 2020 för Brommas stadsdelsförvaltning är 1 583 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 20,6 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Utgångspunkterna vid planering av verksamhet och budget är att

- följa gällande lagstiftning
- erbjuda verksamheter av hög kvalitet inom givna budgetramar
- arbeta för att uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål
- administrativa processer stödjer och underlättar för kärnverksamheterna samt bidrar till en effektiv styrning och ett effektivt resursutnyttjande.

Möjligheternas Stockholm

Bromma ska vara en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar stad där människor trivs och vill bo, känner trygghet, tillit och framtidstro, vill bilda familj, bygga relationer och åldras. Bromma ska vara öppet och modernt där livskvalitet för alla, även kommande generationer, är i fokus. Bromma ska ha ren luft och rent vatten. I Bromma ska tillgänglighet och delaktighet ständigt utvecklas och de som behöver det offentligas hjälp tas om hand. I Bromma ska alla känna sig trygga.

Bromma växer snabbt, i ett snabbt växande stadsdelsområde är det viktigt att bevara och

utveckla dagens styrkor.

Nämndens arbete och samverkan med andra nämnder och bolag

Styrning och uppföljning

En effektiv organisation ska utifrån uppdraget och invånarnas behov ha fokus på att maximera nyttan av skattemedlen. Analyser av verksamheternas resultat ska vara underlag för förbättringar i samtliga verksamheter. Framtida volymförändringar i takt med att Brommas stadsdelsområde växer, ska inte påverka kvaliteten i verksamheterna. För att nå detta krävs ett modernt ledarskap med tillit och en öppen kultur. Alla inom organisationen känner till mål, förväntade resultat i sin verksamhet. Dialog om resultat genomsyrar organisationen där dialogen bygger på förtroende. En öppen kultur ser misstag som ett sätt att lära och sprider goda exempel.

Avdelningarnas inriktning 2020

Avdelning Förskola

Alla barn ska mötas av en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat. Inom förskolan finns ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska få samma utrymme i utbildningen och sina behov respekterade och tillgodosedda.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet. Utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. Förskolan ska erbjuda en stimulerande miljö där barnen får förutsättningar att utveckla sitt språk och ges möjligheter att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att värdera information. Utbildningen ska utmana och stimulera barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik.

Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva.

För att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen krävs det legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och vara närvarande med barnen.

Avdelningen Socialtjänst och fritid

Inom socialtjänsten är det förebyggande arbetet centralt och självständighetsbegreppet är ledande. Samtliga grenar av socialtjänsten avser att öka individens självständighet och egenmakt. Det förebyggande arbetet handlar om att upptäcka och förhindra faktorer som kan ha negativa konsekvenser för barn och unga samt att ge vuxna möjligheter att leva ett självständigt liv. Samverkan internt och externt är en förutsättning för att nå resultat. Enheterna inom socialtjänsten tar ett gemensamt ansvar för att människor i Bromma får det stöd de behöver. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla

verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön. Barns rättigheter och inflytande ska säkerställas i alla verksamheter.

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp till ett självständigt liv ska mer arbetslivsinriktade insatser ges som möter målgruppernas behov.

Fältverksamheten och fritidsverksamheten är viktiga i det förebyggande arbetet. I samverkar med polis, skola och förskola ska barn och unga i riskzonen upptäckas. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd.

Avdelning Äldreomsorg

Alla äldre i behov av stöd ska erbjudas en rättssäker och likställd handläggning och behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt. Den enskildes behov ska tillgodoses och särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet.

Äldre i Bromma ska vara nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser och uppleva att de kan påverka insatsens utformning. Arbetet med ramtid ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen. Utifrån dagsaktuellt behov och önskemål kan den äldre påverka innehåll och utförande av beviljade insatser.

Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. De äldre ska kunna påverka vad som serveras. Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet ska fortsätta.

Tryggt mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet i syfte att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården.

Verksamheterna ska kännetecknas av god medarbetarkontinuitet. Arbetet med att förbättra kontinuiteten ska intensifieras.

I det förebyggande arbetet och för att bryta social isolering fortsätter utvecklingen av aktivitetscentra och öppna träffpunkter. Utvecklingsarbetet sker i samarbete med besökare och civilsamhället.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen och öka trygghet och valfrihet för de äldre. Den digitala kompetensen ska stärkas inom verksamheterna.

Avdelning Administration

Människor i Bromma ska uppleva att de är trygga i stadsdelen. Trygghetsskapande åtgärder ska genomföras. Parker och grönområden ska vara välskötta och stadsdelens gröna värden ska värnas. Naturvårdande åtgärder ska genomföras som gynnar den biologiska mångfalden och arbetet med att minska klimatpåverkan ska fortsätta.

Arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Inom ramen för samhällsvägledning ska samarbetet med civilsamhället och med andra aktörer utvecklas med avseende på aktiviteter som leder till egen försörjning.

För att bibehålla blandade stadsdelar med både bostäder och arbetsplatser är det viktigt att företagsklimatet är gott. Förvaltningen ska tillsammans med företagarföreningen utveckla

former för en god samverkan samt samarbeta kring trygghetsfrågor.

För en hållbar ekonomi, god måluppfyllnad och en budget i balans ska prognossäkerheten utvecklas och handlingsplaner ska upprättas vid befarat underskott.

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättrar sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam.

Samverkan för effektiv verksamhet

För att ha en effektiv verksamhet ser förvaltningen kontinuerligt över organisation, arbetsformer och lokalanvändandet. Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Konsulttjänster används endast när det är det mest kostnadseffektiva alternativet. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. Regionvisa verksamheter och/eller förvaltningsövergripande verksamheter ska övervägas för optimering av effektivitet. För att ekonomin ska vara långsiktigt hållbar ska alla enheter bedriva verksamhet inom beslutad budgetram. Varje månad följs ekonomin upp inom samtliga enheter, investeringsbudgeten följs också upp månatligen. Vid befarat underskott upprättas handlingsplaner.

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor

Den pågående digitaliseringen i samhället ändrar på ett genomgripande sätt förutsättningarna i verksamheterna. Digitala arbetsätt ger möjlighet att öka effektiviteten och bidra till att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet. För att nyttja digitaliseringens möjligheter fullt ut krävs det kulturförändringar och nya arbetsätt. Det behövs också innovativa lösningar för att möta framtidens utmaningar. Ett stödjande, tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap på alla nivåer ska gynna kvalitetsutveckling och innovationer inom alla verksamheter. Nya tankar och idéer för effektiviseringar ska tas tillvara och uppmuntras och misstag ska ses som lärande. För att kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter behöver chefers och medarbetares digitala kompetens stärkas i verksamheterna.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

I Bromma som är en snabbt växande stadsdel är det viktigt att bevara och utveckla dagens styrkor. I stadsdelen finns till exempel ett rikt utbud av parker och grönområden. För en hållbar stadsutveckling som tar hänsyn till brommabornas behov samverkar förvaltningen med andra förvaltningar och bolag i planerings- och utvecklingsarbetet. För att säkerställa det framtida behovet av förskolor och omsorgsbostäder är förvaltningen med i ett tidigt skede av planeringsprocessen.

Klimat- och miljöarbete

Nämndens verksamheter ska minska sin klimatpåverkan och därmed påverka miljön i en hållbar riktning. Energianvändningen ska sänkas, användningen av plast- och engångsmaterial

och mängden matsvinn och avfall ska minska och andelen inköpta ekologiska livsmedel ska öka inom verksamheterna. Kunskapen om livsmedels klimatpåverkan ska också öka genom att stadens strategi för hälsosam och klimatsmart mat implementeras i berörda verksamheter. Förvaltningens transporter ska vara hållbara, vid nya bilavtal ska elbilar leasas.

Möbler och annat som inte längre behövs i verksamheten ska annonseras ut på Stocket återbruk. Vid behov av möbler med mera ska Stocket återbruk användas i första hand.

Vid ny- och ombyggnationer ställs det krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När förvaltningen gör egna upphandlingar av entreprenader framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB).

Naturvårdande åtgärder ska fortsatt genomföras som gynnar den biologiska mångfalden och ökar förutsättningarna för att klara extrema klimatrelaterade händelser. En lokal miljö- och klimathandlingsplan ska upprättas utifrån stadens Miljöprogram och Klimathandlingsplan

Agenda 2030

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar social-, ekonomisk- och miljömässig utveckling beslutades av FN år 2015. Nämndens verksamhetsplan bidrar på lokal nivå till genomförandet av de globala målen i Agenda 2030.

- Fler brommabor ska nå egen försörjning
- Jämställdhetsarbetet integreras i den ordinarie verksamheten och ingen ska bli diskriminerad eller orättvist behandlad.
- Trygghetsarbetet och det våldspreventiva arbetet fortsätter
- Klimatförbättrande åtgärder ska genomföras inom alla verksamheter

Arbetet med att utveckla den interna och externa samverkan fortsätter - samverkan är en förutsättning för att målen ska uppnås.

Mer information om förvaltningens arbete med Agenda 2030 finns under rubriken "Särskilda redovisningar".

Samverkan för en trygg och säker stad

Bromma ska vara en levande och trygg stadsdel att bo och vistas i. Stadens två program för trygghet och säkerhet är vägledande i arbetet, lokala handlingsplaner för programmen ska tas fram. Förvaltningen fortsätter att utveckla sin samverkan med polisen och stadens ordningsvakter. Lokala BRÅ ska utvecklas för att tillsammans med andra aktörer förebygga brott i stadsdelsområdet. Fältverksamhetens och fritidsverksamhetens förebyggande arbete leder till minskad skadegörelse, minskad rekrytering till kriminalitet och minskad alkohol- och droganvändning. Socialtjänsten ska tillsammans med polisen hitta metoder för att motverka öppen drogförsäljning. För att öka tryggheten vid Brommaplan ska trygghetsskapande insatser genomföras i samverkan med andra relevanta aktörer.

Samverkan för bostadsförsörjning

Nämnden samverkar med andra nämnder kring bostadsförsörjningen genom att delta i stadsbyggnadsnämndens, exploateringsnämndens och trafiknämndens arbete med utvecklingen av stadsdelsområdet. Bromma ska växa och det är därför av stor vikt att tillhandahålla förskolor, särskilda boenden för äldre samt grupp- och servicebostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. I samverkan med övriga stadsdelsnämnder inom regionen planeras för dessa bostäder. Nämnden framför även sitt behov av verksamheter i stadsutvecklingen genom att besvara samtliga detaljplaneremisser som rör stadsdelsområdet.

Samverkan för att fler ska bli självförsörjande och att etablering sker skyndsamt

Det sociala stödet till nyanlända i Bromma är beroende av lokal samverkan. Förvaltningen samverkar med ett antal föreningar för att till exempel skapa möten mellan nyanlända och etablerade svenskar, ge samhällsinformation, läxhjälp och fritidsaktiviteter. Arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända fortsätter med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen och vägledning till egen försörjning. Förvaltningens insatser ska utvecklas och samordnas för att ge nyanlända goda förutsättningar att snabbt etablera sig i samhället. Jobbtorg är en viktig samverkanspartner för att stödja brommabor att nå egen försörjning.

Samverkan för bättre företagsklimat

Förvaltningen arbetar för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig och stanna kvar i Bromma. Inom stadsdelsområdet finns en företagarförening med vilken förvaltningen fortsätter utveckla former för en god samverkan. Förvaltningen ska samverka med företagare i Bromma i trygghetsfrågor. Bland annat ska trygghetsskapande insatser på Brommaplan genomföras tillsammans med olika aktörer – en samverkan där företagares medverkan är central.

En bra samverkan och kommunikation med privata företagare inom äldreomsorg och LSS-verksamhet är av stor vikt för både beställare och utförare.

När nya områden är under planering fortsätter förvaltningen framföra behovet av att tillskapa stadsdelsområden med en blandning av bostäder och arbetsplatser till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret.

Förvaltningen fortsätter samverka med högskolor och universitet. Studenter erbjuds praktikplatser och platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom nämndens olika verksamhetsområden.

Staden som arbetsgivare

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för flertalet verksamhetsområden. Förvaltningens medarbetare och chefer är nyckeln till god kvalitet. Medarbetare och chefer ska uppleva att de har goda utvecklingsmöjligheter och ett hållbart arbetsliv. Chefers och medarbetares kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglat av tillit. För att kunna behålla och attrahera nuvarande och framtida medarbetare och chefer behöver ytterligare framgångsfaktorer identifieras.

I Bromma erbjuds och förväntas en hög grad av delaktighet och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Chefers ledarskap ska präglas av kommunikation, tillit och mod. Chefers förmåga att leda i förändring ska stärkas.

Lokalförsörjning

Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Möjligheten att samutnyttja lokaler ska ses över.

Förvaltningen samverkar med olika parter i planeringsprocessen för att säkerställa att förskolelokaler planeras in på platser där barnen finns. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med andra förvaltningar och bolag inom staden.

Förvaltningen deltar i arbetet med att ta fram årliga stadsövergripande planer för särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning och för vård- och omsorgsboenden för äldre.

I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler.

Inköp

Inköp av varor och tjänster sker i första hand via e-handelssystemet. Alla avtal som är möjliga att avropa i e-handelssystemet ska läggas in i systemet. Inköp i e-handelssystemet innebär att inköp följer lagar och riktlinjer. Alla inköp som sker utanför avtal/direktupphandlingar ska ske i enlighet med Bromma stadsdelsförvaltning regler för direktupphandling.

Förvaltningen ska säkerställa att införandet av det nya upphandlings- och avtalssystemet får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad).

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* genom att nämndens årsmål för KF:s indikatorer kommer att uppfyllas genom

- att människor i Bromma får stöd att ta tillvara sina resurser för att bli självförsörjande
- att nämndens verksamheter arbetar med att öka tryggheten i stadsdelen
- att förskolan skapar goda förutsättningar för det livslånga lärandet
- att alla som behöver socialtjänstens stöd erbjuds en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst
- att människor ges stöd att leva ett självständigt liv
- att äldre inom äldreomsorgen i Bromma är nöjda och trygga

Människor är självförsörjande

I Bromma ligger andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen kvar på samma nivå sedan flera år tillbaka. Arbetet med att få ut människor i egen försörjning ska intensifieras. Samverkan med Jobbtorg ska öka. Offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsträning, praktikplatser och Stockholmsjobb ska erbjudas i större utsträckning.

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov.

Arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Inom ramen för samhällsvägledning ska samarbetet med civilsamhället och andra aktörer utvecklas med avseende på aktiviteter som leder till egen försörjning.

I Bromma erbjuds feriejobb till gymnasieungdomar. Feriearbeten kommer att geografiskt utökas då brommaungdomar kommer beredas arbete inom andra stadsdelar i västerort. Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Tryggt och välskött stadsdelsområde

För att människor ska vara trygga i stadsdelen ska förvaltningen arbeta med fler trygghetsskapande och preventiva åtgärder i samverkan med bland annat lokalpolisen, utbildningsförvaltningen, näringslivet och civilsamhället. Förvaltningen har påbörjat arbetet med ett lokalt brottsförebyggande råd (BRÅ). Arbetet utgår från Stockholms stads Trygghetsprogram och Brommas lokala samverkansöverenskommelse med polisen. Under året kommer arbetet med särskilda trygghetsskapande insatser på Brommaplan ske genom platssamverkan med lokala aktörer, polisen och andra förvaltningar för att öka människors upplevelse av trygghet på och omkring Brommaplan.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gångvägar är välskötta och att renhållningen fungerar. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning och förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger samt att informera om genomförda åtgärder. Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparkar ska byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.

Förskolan

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Barnen påverkas positivt av att få befinna sig i små sammanhang och förskolan ska arbeta för att hitta nya innovativa lösningar utifrån barnens olika behov. Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. I utbildningen ska det finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Fysisk aktivitet påverkar barnets fysiska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Utbildningen ska utvecklas för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Genom ett nära ledarskap, tydliga roller och ansvarsfördelning ska medarbetarna ges stöd och ledning i vardagen för att få förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och vara närvarande med barnen.

Insatser av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Alla som behöver socialtjänstens stöd ska erbjudas en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser. Det förebyggande arbetet ska bygga på kunskaps- och/eller evidensbaserade insatser. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön. Alla personer som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering.

Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barn ska också ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionen som från den 1 januari 2020 blir svensk lag.

Det preventiva arbetet förstärks och som ett led i detta prioriteras samtal/allvarssamtal med barn och ungdomar och deras föräldrar. Arbetet med ett lokalt operativt samverkansforum med skolan och polisen har påbörjats. Socialtjänsten ska träffa skolan och kommunpolisen regelbundet för att upptäcka unga i riskzonen och därigenom kunna ge tidiga insatser. En viktig del i det förebyggande ungdomsarbetet är att minska användandet av och tillgången till alkohol, narkotika, dopingmedel och tobak.

Socialtjänstens samarbete med förskolan ska stärkas för att barn i riskzon ska identifieras snabbare. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd. Samverkan med skolan ska utvecklas bland annat för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation. En organisation för ett lokalt BUS (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd) i Bromma ska inrättas.

Familjevårdsverksamheten ska fortsätta att arbeta med Skolfam som är en arbetsmodell som syftar till att höja familjehemsplacerade barn och ungdomars skolresultat. Övriga placerade barn och ungdomars skolgång ska stärkas genom att socialtjänsten arbetar aktivt för att barnen får de insatser de behöver i skolan. SAMS-modellen (samverkan för obruten skolgång) ska fortsätta att utvecklas.

Fler kvinnor och män med missbruksproblematik ska fullfölja upprättad plan och uppleva att de fått vara delaktiga i sin utredning. Bedömningsinstrument ska användas och vid val av insats ska en sammanvägning av den enskildes kunskap, professionens kompetens och beprövad erfarenhet göras.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten för personer med funktionsnedsättning. Kollegial observation ska användas för kvalitetsutveckling inom LSS-verksamheter och socialpsykiatrins verksamheter. Insatser riktade till personer med funktionsnedsättning och till personer inom socialpsykiatrins målgrupp ska anpassas till den enskildes individuella behov. Insatserna ska utformas tillsammans med den enskilde och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Brukare och personal inom förvaltningens verksamheter ska vara trygga - hot och våld ska förebyggas. Om brukare eller personal har utsatts för hot och våld ska det säkerställas att den utsatte får tillräckligt med stöd.

Förvaltningen ska utveckla det vråkningsförebyggande arbetet tillsammans med andra aktörer, exempelvis bostadsbolagen. Förvaltningen samarbetar med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Inga vråknings- och berör barn ska genomföras.

Äldreomsorg

Alla äldre i behov av stöd ska erbjudas en rättssäker och likställd handläggning och behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt. Den enskildes behov ska tillgodoses och särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet. Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska stärkas genom ökad samverkan med andra aktörer.

Andel äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser samt upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ska öka. Arbetet med ramtid inom hemtjänsten ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen och utifrån dagsaktuellt behov och önskemål påverka innehåll och utförande av beviljade insatser. Verksamheterna ska kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre möjlighet till ett ökat inflytande. För att förbättra kontinuiteten utvecklas kontaktmannaskapet och arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortgår. Schemaläggnings- och vikariehanteringssystem ses över.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen och öka trygghet och valfrihet för de äldre. Medarbetarnas digitala kompetens ska stärkas. I samverkan med Äldreförvaltningen och andra stadsdelar ska arbetet med välfärdsteknik som digitala inköp, smarta lås och digital nattillsyn utvecklas och intensifieras.

För att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård- och omsorg av hög kvalitet ska samarbetet med Region Stockholm fortsätta. Det pågående utvecklingsarbetet utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård ska fortsätta. Tryggt

mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet i syfte att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården. Verksamheten ska utvecklas i samverkan med övriga stadsdelar i Västerort.

Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. De äldre ska kunna påverka vad som serveras. Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet ska fortsätta.

För att möjliggöra en vardag med hög livskvalitet ska daglig utevistelse och sociala aktiviteter erbjudas på vård- och omsorgsboende. Ungdomsbesöken i verksamheterna ska utvecklas.

Antalet deltagare i de olika aktiviteterna på förvaltningens aktivitetscentra och öppna träffpunkter ökar. Arbetet med att utveckla verksamheten i samarbete med besökarna och civilsamhället ska fortsätta. För att bryta social isolering och ensamhet ska det finnas mötesplatser och träffpunkter i stadsdelen som är öppna även vid storhelger och på sommaren. Information om vilka aktiviteter som finns ska förbättras för att nå fler besökare. Möjlighet ska ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar med att stödja människor i Bromma att ta tillvara sina resurser för att bli självförsörjande.

I Bromma ligger andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen kvar på samma nivå sedan flera år tillbaka. Arbetet med att få ut människor i egen försörjning ska intensifieras. Samverkan med Jobbtorg ska öka. Offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsträning, praktikplatser och Stockholmsjobb ska erbjudas i större utsträckning.

Barnkonsekvensanalyserna i alla ärenden som berör barn ska genomföras för att garantera att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet.

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsriktade insatser som möter målgruppernas behov.

Arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Inom ramen för samhällsvägledning ska samarbetet med civilsamhället och andra aktörer utvecklas med avseende på aktiviteter som leder till egen försörjning.

Under året kommer nya modulbostäder som vänder sig till nyanlända att byggas i stadsdelsområdet. För ett väl fungerande mottagande kommer förvaltningen samverka med utbildningsförvaltningen och civilsamhället. En arbetsgrupp med representanter från alla avdelningar inom förvaltningen ska säkerställa att förvaltningens insatser för nyanlända samordnas vilket ska ge goda förutsättningar för målgruppen att etablera sig i samhället.

I Bromma erbjuds feriejobb till gymnasieungdomar. Feriearbeten kommer att geografiskt utökas då brommaungdomar kommer beredas arbete inom andra stadsdelar i västerort.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,78 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,54 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	15 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	400 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	30 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	70	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	300 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1 I Bromma är människor självförsörjande

Beskrivning

Att stödja människor att ta tillvara sina resurser ökar förutsättningarna för att människor ska bli självförsörjande. Bromma är en socioekonomiskt stark stadsdel. Andelen brommabor som lever på ekonomiskt bistånd är lägre än stadens genomsnitt. Men andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ligger kvar på samma nivå sedan flera år tillbaka, medan de flesta stadsdelar påvisar en minskning av andelen försörjningsstödstagare. Förvaltningen behöver därför intensifiera arbetet med att få ut människor i egen försörjning. Behov av stöd hos de sökande behöver synliggöras i ett tidigt skede för att kunna erbjuda rätt insats snabbare. Initial bedömning är ett utrednings-, dokumentations- och bedömningsinstrument som ska användas inom ekonomiskt bistånd. Motivationshöjande samtal ska också användas som ett verktyg i mötet med försörjningsstödstagare.

I arbetet med att stödja fler brommabor att nå egen försörjning behöver samverkan med Jobbtorg öka. Offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsträning, praktikplatser och Stockholmsjobb ska också erbjudas i större utsträckning.

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. OSA är en sådan insats, en insats som på sikt ska kunna leda till en anställning på den ordinarie arbetsmarknaden. Den interna samverkan ska fortsätta för att personer med insatsen daglig verksamhet (LSS) ska komma vidare mot arbete.

Kunskapen om de riskfaktorer för barn som växer upp i ekonomiskt marginaliserade familjer gör att förvaltning särskilt behöver prioritera arbetet med föräldrars självförsörjning och självständighet. Förvaltningen ska säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i alla ärenden som berör barn för att garantera att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet.

Medborgarkontorets arbete med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Under året kommer metodutveckling kring bostadsvägledning att ske i syfte att ge bättre vägledning i bostadsfrågor. Medborgarkontorets arbete med att ge nyanlända information om vägar till egen försörjning kommer också att fortsätta. Arbetet sker i nära samarbete med socialtjänsten, Jobbtorg och civilsamhället.

Under året kommer nya modulbostäder som vänder sig till nyanlända att byggas i Beckomberga. Inflyttning planeras ske under perioden kvartal 4 2020 – kvartal 2 2021. För ett väl fungerande mottagande kommer förvaltningen samverka med utbildningsförvaltningen och civilsamhället. En arbetsgrupp med representanter från alla avdelningar inom förvaltningen ska säkerställa att förvaltningens insatser för nyanlända samordnas vilket ska ge goda förutsättningar för målgruppen att etablera sig i samhället.

I Bromma erbjuds feriejobb till gymnasieungdomar. Genom samverkan mellan feriehandläggare inom fyrlingen utökas möjligheten för brommaungdomar till feriearbete i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar.

Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd minskar.

Samverkan med jobbtorg ökar.

Alla nyanlända kvinnor och män får samhällsvägledning och information kring bostadsfrågor.

400 platser för feriejobb ska tillhandahållas i Bromma.

Fler platser för verksamhetsförlagd utbildning – VFU erbjuds högskolor och andra lärosäten. Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %		Tertial
♀ Andel upprättade förändringsplaner i försörjningsstödsärenden - upprättade senast inom tre månader	50 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsätt ska utvecklas för att nå nyanlända kvinnor och män med erbjudande om samhällsvägledning	2020-01-01	2020-12-31
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända ska samarbetet utvecklas med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar	2020-01-01	2020-12-31
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetsätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor	2020-01-01	2020-12-31
Nyanlända ska få information om vägar till jobb och egen försörjning av förvaltningens samhällsvägledare	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar med att öka tryggheten i stadsdelen.

För att människor ska vara trygga i stadsdelen ska förvaltningen arbeta med fler trygghetsskapande och preventiva åtgärder i samverkan med bland annat lokalpolisen, utbildningsförvaltningen, näringslivet och civilsamhället. Förvaltningen har påbörjat arbetet med ett lokalt brottsförebyggande råd (BRÅ). Arbetet utgår från Stockholms stads Trygghetsprogram och Brommas lokala samverkansöverenskommelse med polisen. Syftet med arbetet är att genom samverkan och samhandling utveckla det förebyggande och trygghetsskapande arbetet med det övergripande målet att människor i Bromma upplever sig trygga.

Utifrån aktuell lägesbild kring våldsbejakande extremism som tas fram tillsammans med polisen görs en bedömning av hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Där det finns problem med våldsbejakande extremism ska insatser genomföras.

Det förebyggande arbete som sker i samverkan mellan förvaltning, polis och skola samt med andra externa aktörer bidrar till minskad risk för exempelvis skadegörelse, rekrytering till kriminalitet och alkohol/drognyttjande. Tillsammans med Brommas skolor ska förvaltningen påbörja arbeta med MVP, mentorer i våldsprevention, för att stärka det våldsförebyggande arbetet i skolorna.

Brommaplan är en så kallat LOV 3-plats beslutad av polisen enligt 3 § lagen om ordningsvakter (LOV). På Brommaplan arbetar ordningsvakter med utökat förordnande som innebär att de kan ingripa inom området mot brottslighet på allmän plats. Förvaltningen ska undersöka möjligheten till utökning av ordningsvakter inom stadsdelsområdet genom att

ansöka om fler LOV3-platser.

Under året kommer arbetet med särskilda trygghetsskapande insatser på Brommaplan ske genom platssamverkan med lokala aktörer, polisen och andra förvaltningar för att öka människors upplevelse av trygghet på och omkring Brommaplan.

Inom förvaltningen finns en lokal organisation för psykosocialt omhändertagande, krisstödjare. Organisationen ska ses över för att beredskapen att hantera svåra situationer som uppstår efter kontorstid ska vara god. Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gångvägar är välskötta och att renhållningen fungerar. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning och förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger samt att informera om genomförda åtgärder. Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparkar ska byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	77 %	77 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld		Fastställs 2020	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	80 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1. I Bromma är människor trygga och upplever stadsdelsområdet som säkert och välskött

Beskrivning

För att människor ska vara trygga i stadsdelen ska förvaltningen arbeta med fler trygghetskapande åtgärder i samverkan med bland annat lokalpolisen, utbildningsförvaltningen, näringslivet och civilsamhället.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med ett lokalt brottsförebyggande råd (BRÅ) och ett operativt BRÅ. Arbetet utgår från Stockholms stads Trygghetsprogram och Brommas lokala samverkansöverenskommelse med polisen. Syftet med arbetet är att genom samverkan och samhandling utveckla det förebyggande och trygghetskapande arbetet med det övergripande målet att människor i Bromma upplever sig trygga. Detta innebär bland annat att förvaltningen varannan vecka samlar in aktuell information som rör upplevd trygghet och säkerhet från interna och externa verksamheter i Bromma för att ständigt ha en aktuell lägesbild av situationen i stadsdelsområdet. Med utgångspunkt från lägesbild kan riktade insatser planeras samt operativa insatser tillsättas av exempelvis polis, fältassistenter och/eller mobila ordningsvakter. Kommunikationen till allmänheten gällande förvaltningens trygghetsinsatser ska utvecklas under året både när det gäller budskap och kommunikationskanaler.

Samarbete med Hässelby-Vällingby och Ekerö kommun som tillsammans med Bromma ingår i lokalpolisområde Vällingby har påbörjats och kommer utvecklas under året. Syftet med samarbetet är att utbyta erfarenheter kring arbetssätt och metoder.

Som ett led i trygghetsarbetet kommer förvaltningen under året att se över möjligheterna till utvecklat samarbete med ideella föreningar samt företag i Bromma. Förvaltningen kommer även att undersöka förutsättningarna för att stötta föräldravandringar och nattvandrare.

Brommaplan är en så kallat LOV 3-plats beslutad av polisen enligt 3 § lagen om ordningsvakter (LOV). På Brommaplan arbetar ordningsvakter med utökat förordnande som innebär att de kan ingripa inom området mot brottslighet på allmän plats. Förvaltningen ska undersöka möjligheten till utökning av ordningsvakter inom stadsdelsområdet genom att ansöka om fler LOV3-platser.

Ett projekt för att skapa ett tryggare Brommaplan leds av förvaltningen i samverkan med trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och polisen. Projektet startade under hösten 2019 efter den trygghetsdialog som hölls under våren 2019 där synpunkter och önskemål inhämtades från brommaborna. Som en del i projektet planeras ett programarbete för trygghetskapande åtgärder på Brommaplan i samverkan med bland annat trafikkontoret. I programarbetet ingår analys av området för att identifiera möjligheter och förutsättningar som kan bidra till ökad trygghet och ligga till grund för fysiska åtgärder som ska genomföras 2021. Trafiknämnden ansöker om medel för programarbetet i samverkan med Bromma stadsdelsnämnd. Ansökan redovisas i bilaga 13. Projektet för ett tryggare Brommaplan innebär utökad platssamverkan

med lokala aktörer och intressenter - samverkan som innebär att tillsammans arbeta praktiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på Brommaplan.

Samhandling mellan preventionssamordnare, trygghetssamordnare, fältassistenter, fritidsverksamheten, polis, skola och andra relevanta externa aktörer är avgörande för det trygghetsskapande arbetet. Det förebyggande arbetet bidrar till minskad risk för exempelvis skadegörelse, rekrytering till kriminalitet och alkohol/drognyttjande. Socialtjänsten ska tillsammans med polisen hitta metoder för att motverka öppen drogförsäljning.

Lägesbilden kring våldsbejakande extremism tas fram tillsammans med polis. Utifrån aktuell lägesbild görs en bedömning av hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Där det finns problem med våldsbejakande extremism ska insatser genomföras. Förvaltningens lokala handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism revideras årligen i samband med tertialrapport 1.

Förvaltningen ska samordna arbete med en lokal krissamverkansgrupp som ska träffas minst en gång per år. Detta för att uppdatera information kring respektive aktörs beredskapsorganisation vid händelse av en kris. Inom förvaltningen finns en lokal organisation för psykosocialt omhändertagande, krisstödjare, som vid händelse av en kris eller nödsituation inom stadsdelsområdet finns för människor som är i behov av psykosocialt omhändertagande. Organisationen ska ses över för att beredskapen att hantera svåra situationer som uppstår efter kontorstid ska vara god.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Metoder för det våldspreventiva arbetet ska utvecklas inom förvaltningens verksamheter. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska erbjudas skydd och stöd. Utvecklingen av arbetet med våld i nära relationer ska fortsätta tillsammans med Relationsvåldscentrum Nordväst och berörda stadsdelsförvaltningar.

Tillsammans med Brommas skolor ska förvaltningen påbörja arbeta med mentorer i våldsprevention (MVP), för att stärka det våldsförebyggande arbetet i skolorna.

Information om insatser som görs i utemiljön, både trygghetsskapande insatser och andra insatser behöver bli tydligare. Information ska ske genom skyltning och genom andra informationsvägar. Förvaltningen fortsätter också arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparkar ska byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.

För människors upplevelse av trygghet är det också viktigt att parker, grönområden och gångvägar är välskötta. Enligt stadsdelens parkförsörjningsplan ska förbättringar kontinuerligt genomföras i parker och grönområden vilket ska leda till både en ökad trygghet samt förbättrad tillgänglighet. För att öka möjligheten till en mer frekvent skötsel av grönytor kan brukaravtal erbjudas om inga hinder föreligger.

Arbetet för ett renare Bromma ska intensifieras genom bättre uppföljning och efterlevnad av 24-timmarsgarantin för städning. Nedskräpning ska åtgärdas inom 24 timmar efter mottagen anmälan.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Brommabornas trygghet ökar jämfört med tidigare år.

Brommabornas nöjdhet med stadsmiljön, med renhållningen och skötseln av parker och grönområden ökar jämfört med tidigare år.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska ansöka om fler LOV 3-områden	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska säkerställas att den lokala krisstödjargruppen fungerar vid svåra händelser	2020-01-01	2020-12-31
Handlingsplanen för våldsbejakande extremism ska revideras	2020-01-01	2020-04-30
Lokala BRÅ ska utvecklas för att tillsammans med andra aktörer förebygga brott i Bromma	2020-01-01	2020-12-31
Nedskräpning ska åtgärdas inom 24 timmar efter mottagen anmälan.	2020-01-01	2020-12-31
Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparker ska byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.	2020-01-01	2020-12-31
Trygghetsskapande insatser ska genomföras på Brommaplan i samverkan med andra aktörer	2020-01-01	2021-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens förskoleverksamhet skapar goda förutsättningar för det livslånga lärandet.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Barnen påverkas positivt av att få befinna sig i små sammanhang och förskolan ska arbeta för att hitta nya innovativa lösningar utifrån barnens olika behov.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde.

Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. I utbildningen ska det finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Fysisk aktivitet påverkar barnets fysiska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. Utbildningen ska utvecklas för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet. Förskolan ska bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Förskolan behöver arbeta mer systematisk med kvalitetsarbetet för att kunna utvärdera hur varje barns möjlighet att utvecklas och lära tillgodoses utifrån läroplanens intentioner. Som en del i det systematiska kvalitetsarbetet ska alla medarbetare göra en självvärdering i den webbaserade kvalitetsindikatorn som bygger på läroplanens olika målområden. För att skapa bästa möjliga förutsättningar så att barn utvecklas rikt och mångsidigt och att vårdnadshavarna är nöjda med verksamhetens kvalitet behöver samverkan utvecklas och vårdnadshavares kunskaper om deras barn tas tillvara. För att möjliggöra tidiga upptäckter av barn som far illa ska samarbetet med socialtjänsten stärkas.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och alla medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Arbetet med att följa upp medarbetarnas kompetenser ska fortgå och intensifieras. Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya och innovativa idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå. Genom ett nära ledarskap, tydliga roller och ansvarsfördelning ska medarbetarna ges stöd och ledning i vardagen för att få förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och vara närvarande med barnen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1. Barn når sin fulla potential i Bromma

Beskrivning

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat. Medarbetarna är viktiga förebilder i skapandet av ett demokratiskt samhälle där inflytande och delaktighet råder och där man tar stadens yngsta på allvar. Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. I utbildningen ska det finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Ett långsiktigt arbete kommer att påbörjas med stöd av Specialpedagogiska skolmyndigheten för att öka medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd. Barnen påverkas positivt av att få befinna sig i små sammanhang och förskolan behöver arbeta för att hitta nya innovativa lösningar utifrån barnens olika behov.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. För att kunna ge stöd i barnens digitala utveckling behöver medarbetarnas kompetens kring digitala verktyg förstärkas. Utbildningen ska utvecklas för att skapa en stimulerande miljö där barnen får förutsättningar att utveckla sitt språk och ges möjligheter att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att värdera information. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro.

Fysisk aktivitet påverkar barnets fysiska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera

positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Barnen ska få vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier och ska erbjudas näringsriktig mat. Ett utvecklingsområde är att involvera kökspersonalen i utbildningen och skapa intresse och förståelse för kostens betydelse.

Barnen i förskolan ska ges förutsättningar för bildning och kunskapsutveckling utifrån olika aspekter som utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Förskolan behöver arbeta mer systematisk med kvalitetsarbetet för att kunna utvärdera hur varje barns möjlighet att utvecklas och lära tillgodoses utifrån läroplanens intentioner. Som en del i det systematiska kvalitetsarbetet ska alla medarbetare göra en självvärdering i den webbaserade kvalitetsindikatorn som bygger på läroplanens olika målområden.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar så att barn utvecklas rikt och mångsidigt och att vårdnadshavarna är nöjda med verksamhetens kvalitet behöver samverkan utvecklas och vårdnadshavares kunskaper om deras barn tas tillvara. Det krävs en vilja och ett långsiktigt arbete för att skapa en god samverkan med skolan som syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande. För att möjliggöra tidiga upptäckter av barn som far illa ska samarbetet med socialtjänsten stärkas. Förskolan ska fortsätta det framgångsrika arbetet med att erbjuda vårdnadstagare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats. Den Öppna förskolan är en viktig mötesplats som bidrar till integrering och integration. Verksamheten behöver utvecklas för att möta upp nya behov för vårdnadshavare och barn med andra modersmål än svenska.

I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet. Förskolan ska bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och alla medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Arbetet med att följa upp medarbetarnas kompetenser ska fortgå och intensifieras. Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya och innovativa idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå. De gemensamma resurserna ska användas på ett effektivt sätt. Förskolans omorganisation syftar till att skapa bättre förutsättningar för att kunna vara en attraktiv arbetsgivare som ska utveckla, behålla, rekrytera den kompetens som behövs och introducerar nya medarbetare. Genom ett nära ledarskap, tydliga roll och ansvarsfördelning ska medarbetarna ges stöd och ledning i vardagen för att få förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och vara närvarande med barnen.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Alla barn har möjlighet till inflytande, känna delaktighet och göra sin röst hörd.
 Flickor och pojkar har samma utrymme i utbildningen.
 Barn utvecklar sitt matematiska tänkande.
 Barn utvecklar sitt språk.
 Barn utvecklar sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen och hållbart lärande.
 Det enskilda barnets lärande och utveckling synliggörs.
 Vårdnadshavares kunskaper om deras barn tas tillvara.
 Barnen får förutsättningar för livslångt lärande genom samverkan med skolan.
 Förskolan breddar barnens kulturarv.
 Barnens möjlighet till ökad fysisk aktivitet ökar med särskilt fokus på flickor.
 Förskolläraernas och barnskötarnas närvaro med barnen ökar.
 Medarbetarna upplever att arbetsmiljön blir bättre.
 Sjukfrånvaron minskar.
 Närmare ledarskap med tydligare roller och ansvarsfördelning.
 Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som tycker att alla barn ges lika möjlighet att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	93 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med handlingsplanen för barnskötarens och förskollärares arbetssituation ska fortsätta	2020-01-01	2020-12-31
Säkerställa att utbildningen systematiskt dokumenteras, följs upp, utvärderas och utvecklas utifrån det enskilda barnets lärande och förändrade kunskaper för att bedöma om undervisningen sker enligt läroplanens intentioner.	2020-01-01	2020-12-31
Söka statsbidrag i syfte att minska barngrupperna	2020-01-01	2020-12-31
Söka statsbidrag i syfte att utveckla verksamheten för barn i behov av särskilt stöd	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att alla som behöver socialtjänstens stöd erbjuds en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser.

Alla som behöver socialtjänstens stöd ska erbjudas en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser. Det förebyggande arbetet ska bygga på kunskaps- och/eller evidensbaserade insatser. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön. Alla personer som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering.

Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barn ska också ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionen som från den 1 januari 2020 blir svensk lag.

Det preventiva arbetet förstärks och som ett led i detta prioriteras samtal/allvarssamtal med barn och ungdomar och deras föräldrar. Om ett barn eller ungdom blir anmäld för ett brott ska socialtjänsten kalla till samtal inom 48 timmar. Om den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott ska socialtjänsten säkerställa att allvarssamtal hålls med den unge och dennes föräldrar tillsammans med polis inom 48 timmar.

Arbetet med ett lokalt operativt samverkansforum med skolan och polisen har påbörjats. Socialtjänsten ska träffa skolan och kommunpolisen regelbundet för att upptäcka unga i riskzonen och därigenom kunna ge tidiga insatser. En viktig del i det förebyggande ungdomsarbetet är att minska användandet av och tillgången till alkohol, narkotika, dopingmedel och tobak.

Individ och familjeomsorgen arbetar för att barn och unga i Bromma ska växa upp under trygga förhållanden. Socialtjänstens samarbete med förskolan ska stärkas för att barn i riskzonen ska identifieras snabbare. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd. Samverkan med skolan ska utvecklas bland annat för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation. En organisation för ett lokalt BUS (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd) i Bromma ska inrättas och SIP (samordnad individuell plan) ska utvecklas.

Barn och unga som bedömts ha skyddsbehov ska inte behöva vänta på placering. Familjevårdsverksamheten ska fortsätta att arbeta med Skolfam som är en arbetsmodell som syftar till att höja familjehemsplacerade barn och ungdomars skolresultat. Övriga placerade barn och ungdomars skolgång ska stärkas genom att socialtjänsten arbetar aktivt för att barnen får de insatser de behöver i skolan. SAMS-modellen (samverkan för obruten skolgång) ska fortsätta att utvecklas.

Andel barn och unga som inte återaktualiseras inom en tolv månadersperiod ska fortsatt vara hög. Genom att fortsätta arbetet med barn och ungas delaktighet, ökad samverkan och bättre anpassade insatser kommer få barn och ungdomar återaktualiseras.

Fler kvinnor och män med missbruksproblematik ska fullfölja upprättad plan och uppleva att de fått vara delaktiga i sin utredning. Bedömningsinstrument ska användas och vid val av insats ska en sammanvägning av den enskildes kunskap, professionens kompetens och beprövad erfarenhet göras.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten för personer med funktionsnedsättning. Kollegial observation ska användas för kvalitetsutveckling inom LSS-verksamheter och socialpsykiatriens verksamheter. Insatser riktade till personer med funktionsnedsättning och till personer inom socialpsykiatriens målgrupp ska anpassas till den

enskildes individuella behov. Insatserna ska utformas tillsammans med den enskilde och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. I planeringen inom förvaltningens olika verksamheter beaktas att alla människor på lika villkor ska ha möjlighet till delaktighet och deltagande i samhällslivet.

Brukare och personal inom förvaltningens verksamheter ska vara trygga - hot och våld ska förebyggas. Om brukare eller personal har utsatts för hot och våld ska det säkerställas att den utsatte får tillräckligt med stöd. Alla incidenter som berör personal ska registreras i stadens incidentrapporteringssystem (IA).

Förvaltningen ska utveckla det vråkningsförebyggande arbetet tillsammans med andra aktörer, exempelvis bostadsbolagen. Förvaltningen samarbetar med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Inga vråkningsåtgärder som berör barn ska genomföras. Insatsen Bostad först vänder sig till långvarigt hemlösa män och kvinnor med psykisk ohälsa och missbruk och någon form av stödbehov. Insatsen tillhandahålls av socialförvaltningen med målet att hitta en långsiktig boendelösning för brukaren.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84 %	84 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	91 %	öka	År
 Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	26 %	26 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	42 %	42 %	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	75 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	78 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	82 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	62 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	92 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen		fastställs 2020	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnahus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.		
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
 Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringsystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst		
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1 I Bromma är människor självständiga och delaktiga och får insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Beskrivning

Alla som behöver socialtjänstens stöd ska erbjudas en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser. Det förebyggande arbetet ska bygga på kunskaps- och/eller evidensbaserade insatser. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön. Alla personer som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering.

Arbetet med att utveckla barnperspektivet ska fortsätta. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barn ska också ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionen som från den 1 januari 2020 blir svensk lag. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets/den unges behov och intressen. När en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten ska insatser mellan vuxen- och barnhandläggning samordnas. I en sammanhållen socialtjänst ska enheterna ta ett gemensamt ansvar för att barn, unga, vuxna och äldre boende i Bromma får det stöd de behöver.

Det preventiva arbetet förstärks och som ett led i detta prioriteras samtal/allvarssamtal med barn och ungdomar och deras föräldrar. Om ett barn eller ungdom blir anmäld för ett brott ska socialtjänsten kalla till samtal inom 48 timmar. Om den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott ska socialtjänsten säkerställa att allvarssamtal hålls med den unge och dennes föräldrar tillsammans med polis inom 48 timmar. I och med polisens arbete för en snabb lagföring av unga som begått brott kommer socialtjänsten också in tidigare vilket möjliggör aktiva åtgärder. Arbetet med ett lokalt operativt samverkansforum med skolan och polisen har påbörjats. Socialtjänsten ska träffa skolan och kommunpolisen regelbundet för att upptäcka unga i riskzonen och därigenom kunna ge tidiga insatser. En viktig del i det förebyggande ungdomsarbetet är att minska användandet av och tillgången till alkohol, narkotika, dopingmedel och tobak.

Individ och familjeomsorgen arbetar för att barn och unga i Bromma ska växa upp under trygga förhållanden. Socialtjänstens samarbete med förskolan ska stärkas för att barn i riskzonen ska identifieras snabbare. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd. Samverkan med skolan ska utvecklas bland annat för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation. En organisation för ett lokalt BUS (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd) i Bromma ska

inrättas och SIP (samordnad individuell plan) ska utvecklas.

Vid planering av biståndsbedömda insatser ska alltid öppenvård i egen regi prövas och dokumenteras. Uppföljningen av beslutade insatser ska stärkas.

Barn och unga som bedömts ha skyddsbehov ska inte behöva vänta på placering.

Andel barn och unga som inte återaktualiseras inom en tolv månadersperiod ska fortsatt vara hög. Genom att fortsätta arbetet med barn och ungas delaktighet, ökad samverkan och bättre anpassade insatser kommer få barn och ungdomar att återaktualiseras.

Förskolebarn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans för sin utveckling ska få det genom att förskolan ska vara flexibel och anpassa miljö, arbetssätt och förhållningsätt i utbildningen efter både enskilda barn och barngruppens behov.

Medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd ska breddas genom att ett långsiktigt arbete ska påbörjas med stöd av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Fler kvinnor och män med missbruksproblematik ska fullfölja upprättad plan och uppleva att de fått vara delaktiga i sin utredning. Bedömningsinstrument ska användas och vid val av insats ska en sammanvägning av den enskildes kunskap, professionens kompetens och beprövad erfarenhet göras.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten för personer med funktionsnedsättning. Kollegial observation ska användas för kvalitetsutveckling inom LSS-verksamheter och socialpsykiatrins verksamheter. Insatser riktade till personer med funktionsnedsättning och till personer inom socialpsykiatrins målgrupp ska anpassas till den enskildes individuella behov. Insatserna ska utformas tillsammans med den enskilde och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatrins målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. I planeringen inom förvaltningens olika verksamheter beaktas att alla människor på lika villkor ska ha möjlighet till delaktighet och deltagande i samhällslivet.

Användandet av digitalisering och välfärdsteknik ska utvecklas inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. För att öka förutsättningarna för delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning som ansöker om bistånd ska kommunikationshjälpmedel vid behov användas i utredningsarbetet.

Brukare och personal inom förvaltningens verksamheter ska vara trygga - hot och våld ska förebyggas. Om brukare eller personal har utsatts för hot och våld ska det säkerställas att den utsatte får tillräckligt med stöd. Alla incidenter som berör personal ska registreras i stadens incidentrapporteringsystem (IA).

Arbetet kring hemlöshet ska utvecklas och utgå från stadens hemlöshetsprogram. Gruppen hemlösa personer finns inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. För att motverka hemlöshet arbetas det målinriktat med olika typer av insatser för att kunna möta olika behov av stöd. En kartläggning över insatser har genomförts som ett led i att utveckla

hemlöshetsarbetet. Förvaltningen ska utveckla det vräkningsförebyggande arbetet tillsammans med andra aktörer, exempelvis med bostadsbolagen. Förvaltningen samarbetar med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Inga vräkningar som berör barn ska genomföras. Insatsen Bostad först vänder sig till långvarigt hemlösa män och kvinnor med psykisk ohälsa och missbruk och någon form av stödbehov. Insatsen tillhandahålls av socialförvaltningen med målet att hitta en långsiktig boendelösning för brukaren.

Förvaltningens verksamheter ska säkerställa att arbetet sker i enlighet med rådande lagar, förordningar och riktlinjer genom bland annat aktuella ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

All handläggning är rättssäker, likställd och av hög kvalitet.

Andelen ungdomar som använder alkohol, narkotika och tobak minskar jämfört med senaste mätning (2018).

Alla barn ska ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionens intentioner.

Alla barn och unga som bedöms ha skyddsbehov får placering utan väntetid.

Alla våldsutsatta och våldsutövare erbjuds stöd.

Inga vräkningar som berör barn ska genomföras.

Fler utbildade kvalitetsobservatörer inom förvaltningens LSS-verksamheter och verksamheter inom socialpsykiatri.

Vid planering av biståndsbeslutade insatser prövas alltid öppenvård i egen regi.

Fler klarar mer på egen hand.

Alla personer som tagit del av insatser och stöd har varit delaktiga i planeringen.

Alla som har haft kontakt med förvaltningen upplever ett gott bemötande utan diskriminering.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsätt ska utvecklas som leder till att fler personer med insatsen daglig verksamhet (LSS) kommer vidare mot arbete på den öppna arbetsmarknaden	2020-01-01	2020-12-31
För att skapa förutsättningar för delaktighet ska information och kommunikation anpassas och göras tillgänglig för individen	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska fortsätta arbetet med att utveckla ett lokalt operativt samverkansforum tillsammans med skolan och polisen för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
Kvalitetsutveckling genom kollegial observation inom LSS-verksamheter och socialpsykiatriens verksamheter	2019-01-01	2020-12-31
Organisation för ett lokalt BUS i Bromma ska utvecklas	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samarbetet mellan socialtjänsten, förskolan och skolan ska utvecklas	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram en lokal strategi för föräldraskapsstöd och vad som ska erbjudas boende i Bromma i samarbete med avdelning förskola, socialtjänst och fritid och administration	2020-01-01	2020-12-31
Vid planering av biståndsbedömda insatser ska alltid öppenvård i egen regi prövas och dokumenteras.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2. I Bromma uppnår placerade barn kunskapsmålen i skolan

Beskrivning

Forskning visar att placerade barn och ungdomar har sämre fysisk och psykisk hälsa än genomsnittet. Många underpresterar dessutom i skolan trots normal begåvning. Samtidigt är en lyckad skolgång en av de viktigaste faktorerna för barn och ungdomars utveckling. Därför är det viktigt att ha arbetssätt för att stärka placerade barn och ungdomars skolgång och rätt till utbildning.

Det är angeläget att samverka mellan socialtjänsten, skolan och hälso- och sjukvården fungerar bra. Socialtjänsten ska arbeta aktivt för att placerade barn och ungdomar ska få de undersökningar, insatser och behandlingar som de behöver i skolan och i hälso- och sjukvården. Men det är utbildningsnämndens och hälso- och sjukvårdens ansvar att tillhandahålla utbildning respektive hälso- och sjukvård.

Familjevårdsverksamheten ska fortsätta att arbeta med Skolfam som är en arbetsmodell som syftar till att höja familjehemsplacerade barn och ungdomars skolresultat. Övriga placerade barn och ungdomars skolgång ska stärkas genom att socialtjänsten arbetar aktivt för att barnen får de insatser de behöver i skolan. SAMS-modellen (samverka för obruten skolgång) ska fortsätta att utvecklas.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Barn och ungdomar som är placerade får godkänt i kärnämnen.
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att äldreomsorgens verksamheter arbetar för att äldre i Bromma ska vara nöjda och trygga.

Biståndshandläggarna ska arbeta med förebyggande information om det stöd som finns inom kommunens äldreomsorg och vilka insatser samhället i övrigt kan tillgodose på annat sätt. Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska stärkas genom ökad samverkan med andra aktörer.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen och öka trygghet och valfrihet för de äldre. Medarbetarnas digitala kompetens ska stärkas. I samverkan med Äldreförvaltningen och andra stadsdelar ska arbetet med välfärdsteknik som digitala inköp, smarta lås och digital nattillsyn utvecklas och intensifieras.

Antalet deltagare i de olika aktiviteterna på förvaltningens aktivitetscentra och öppna träffpunkter ökar. Arbetet med att utveckla verksamheten i samarbete med besökarna och civilsamhället ska fortsätta. För att bryta social isolering och ensamhet ska det finnas mötesplatser och träffpunkter i stadsdelen som är öppna även vid storhelger och på sommaren. Information om vilka aktiviteter som finns ska förbättras för att nå fler besökare. Möjlighet ska ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

Alla äldre i behov av stöd ska erbjudas en rättssäker och likställd handläggning och behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt. Den enskildes behov ska tillgodoses och särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet.

Andel äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser samt upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ska öka. Hemtjänsten och demensteamen fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov. Arbetet med ramtid inom hemtjänsten ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen och utifrån dagsaktuellt behov och önskemål påverka innehåll och utförande av beviljade insatser.

Äldreomsorgens verksamheter ska kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten behöver skärpas då resultatet inom hemtjänsten inte uppnått kommunfullmäktiges mål de senaste åren. För att förbättra kontinuiteten utvecklas kontaktmannaskapet och arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortgår. Schemalägnings- och vikariehanteringssystem ses över.

Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. De äldre ska kunna påverka vad som serveras. Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet ska fortsätta.

För att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård- och omsorg av hög kvalitet ska samarbetet med Region Stockholm fortgå. Det pågående utvecklingsarbetet utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska fortsätta. Tryggt

mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet i syfte att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården. Verksamheten ska utvecklas i samverkan med övriga stadsdelar i Västerort.

För att möjliggöra en vardag med hög livskvalitet ska daglig utevistelse och sociala aktiviteter erbjudas på vård- och omsorgsboende. Ungdomsbesöken i verksamheterna ska utvecklas.

Dialog och stöd till anhöriga behöver vidareutvecklas och vara förebyggande, flexibelt och av god kvalitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	68 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	85 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	92 %	92 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1. I Bromma har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Beskrivning

Alla äldre i behov av stöd ska erbjudas en rättssäker och likställd handläggning och behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt. Den enskildes behov ska tillgodoses och särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet.

Biståndshandläggarna ska arbeta med förebyggande information om det stöd som finns inom kommunens äldreomsorg och vilka insatser samhället i övrigt kan tillgodose på annat sätt. Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska stärkas genom ökad samverkan med andra aktörer.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen och öka trygghet och valfrihet för de äldre. Medarbetarnas digitala kompetens ska stärkas. I samverkan med Äldreförvaltningen och andra stadsdelar ska arbetet med välfärdsteknik som digitala inköp, smarta lås och digital nattillsyn utvecklas och intensifieras.

Antalet deltagare i de olika aktiviteterna på förvaltningens aktivitetscentra och öppna träffpunkter ökar. Arbetet med att utveckla verksamheten i samarbete med besökarna och civilsamhället ska fortsätta. För att bryta social isolering och ensamhet ska det finnas mötesplatser och träffpunkter i stadsdelen som är öppna även vid storhelger och på sommaren. Information om vilka aktiviteter som finns ska förbättras för att nå fler besökare. Möjlighet ska ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

Andel äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser samt upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ska öka. För att ytterligare förbättra resultaten kommer arbete med att utveckla äldreomsorgen ske på olika sätt. Språkkompetensen hos medarbetare ska höjas för att öka förståelse och kvalitet i arbetet med de äldre. Hemtjänsten och demensteamen fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov. Arbetet med ramtid ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen och utifrån dagsaktuellt behov och önskemål påverka innehåll och utförande av beviljade insatser. Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. De äldre ska kunna påverka vad som serveras. Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet ska fortsätta. För att öka kvaliteten i verksamheterna och för att de äldre ska uppleva ett gott bemötande ska ett aktivt och systematiskt arbete med värdegrunden bedrivas.

För att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård- och omsorg av hög kvalitet ska samarbetet med Region Stockholm fortgå. Det pågående utvecklingsarbetet utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska fortsätta. Tryggt mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet i syfte att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården. Verksamheten ska utvecklas i samverkan med övriga stadsdelar i Västerort. För att värna om de äldres valfrihet ska internt och externt informationsmaterial

finnas och vara aktuellt. För att nå ökad tydlighet och rätt förväntningar ska information och kommunikation till brukare och anhöriga om service, kvalitet och arbetssätt utvecklas. Nationella minoriteters rättigheter ska tillvaratas. Möjlighet till muntlig och skriftlig information samt aktiviteter på sitt eget språk ska erbjudas.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med verksamheterna och att lämna klagomål och synpunkter.

Äldreomsorgens verksamheter ska kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten behöver intensifieras då resultatet inom hemtjänsten inte uppnått kommunfullmäktiges mål de senaste åren. För att förbättra kontinuiteten utvecklas kontaktmannaskapet och arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortgår. Schemalägnings- och vikariehanteringssystem ses över.

Alla enheter som arbetar med äldre som har en demenssjukdom är Silviacertifierade och ett antal Silviasystrar och Silviasjuksköterskor är utbildade. Demensteam finns och utveckling av demensvården fortgår. Teamarbete och reflektionstid ger möjlighet att omsätta erhållna kunskaper i praktiken. Alla medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka och deras anhöriga ska genomgå Demens ABC. Biståndshandläggarna ska kompetensutvecklas inom demensområdet.

För att möjliggöra en vardag med hög livskvalitet ska daglig utevistelse och sociala aktiviteter erbjudas på vård- och omsorgsboende. Ungdomsbesöken i verksamheterna ska utvecklas.

Dialog och stöd till anhöriga behöver vidareutvecklas och vara förebyggande, flexibelt och av god kvalitet.

Den individuella kvalitetsuppföljningen ska intensifieras. Resultatet ska användas för kvalitetssäkring av biståndet och som en del av verksamhetsuppföljningen av utförare av hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Alla verksamheter ska arbeta strukturerat med egenkontroll.

Patientsäkerhetsarbete och hälso- och sjukvårdsarbete ska bedrivas på ett säkert sätt.

En omorganisation är planerad inom äldreomsorgen. Brommagårdens vård- och omsorgsboende och Sörklippans vård- och omsorgsboende kommer att bilda en enhet med en gemensam enhetschef. Enheten för förebyggande verksamhet kommer att utgöra ett eget ansvarsområde och ledas av en enhetschef.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Biståndshandläggningen är rättssäker, likställd och av hög kvalitet.

Andelen äldre som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar.

Andelen äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens olika insatser ökar.

De äldre upplever att måltidssituation är god.

Hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter färre antal personer under en 14-dagarsperiod.

De sociala mötesplatserna erbjuder aktiviteter som främjar gemenskap för att minska isolering och ensamhet, särskilt för de äldre som inte omfattas av biståndsbedömd verksamhet.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel biståndsbeslut som i förvaltningsdomstol gått förvaltningen emot där analys har genomförts	100		Tertial
Andel enheter inom vård- och omsorgsboende i egen regi som har en strukturerad egenkontroll av HSL-dokumentation	100 %		Tertial
Andel enheter inom äldreomsorg i egen regi som har en strukturerad egenkontroll av SOL-dokumentation	80 %		Tertial
♀ Andel medarbetare inom hemtjänst i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	70		Tertial
♀ Andel medarbetare på vård- och omsorgsboende i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	70		Tertial
Andel vård- och omsorgsboenden i egen regi som regelbundet skickar ut digitala informationsbrev till anhöriga	100 %		Tertial
♀ Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst i egen regi.	70		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta arbetet med Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet	2020-01-01	2020-12-31
Fortsätta pågående utvecklingsarbete utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31
Riskbedömningar för fall, nutrition och trycksår ska registreras i Senior Alert.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla och intensifiera arbetet med välfärdsteknik i samarbete med Äldreförvaltningen	2019-01-01	2020-12-31
Vidareutveckla anhörigstödet genom implementering av Demenslotsen	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* genom att nämndens årsmål för KF:s indikatorer kommer att uppfyllas genom

- att företagsklimatet i Bromma är gott
- att människor bor i en bra och välfungerande boendemiljö
- att verksamheternas transporter är effektiva och hållbara
- att vinterväghållningen på parkmark ger hög trafiksäkerhet, god tillgänglighet och framkomlighet
- att människor i Bromma har tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö
- att naturvårdande åtgärder genomförs för att uppnå en stor biologisk mångfald
- att verksamheterna minskar sin klimatpåverkan

Företagsklimat

Förvaltningen ska arbeta för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Tillsammans med företagarföreningen ska förvaltningen upprätthålla och gemensamt utveckla formen för en god samverkan. Företagandet och företagsklimatet i stadsdelsområdet ska främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor. Förvaltningen ska bland annat genomföra en trygghetsdialog med företagare i Bromma i samverkan med företagarföreningen och polisen.

Välfungerande boendemiljö

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra och välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service. En servicebostad enligt LSS med tio lägenheter kommer enligt plan att öppnas år 2021. Förvaltningen tar tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen fram ett gemensamt förslag till boendeplan för SoL- och LSS-bostäder. Planen utgör underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering. Inom äldreomsorgen genomförs också en boendeplanering regionvis som utgör underlag till den stadsövergripande äldreboendeplanen som revideras årligen.

Förskolelokaler planeras utifrån befolkningsprognoser för olika stadsdelar i Bromma med målet att förskolor ska finnas i nära anslutning till där barnen bor. I uppdraget att ge samhällsstöd till nyanlända familjer i Bromma kan behovet av förskolor, öppna förskolor och fritidsverksamhet också behöva ses över.

För att säkerställa att gruppboende, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler samt parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler samt vikten av kollektivtrafik och fungerande trafiklösningar samt värdet av Brommas grönområden.

Effektiva och hållbara transporter

Inom förvaltningen ska transporter vara effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp. Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektiva färdmedel. Resor med bil görs bara när det bedöms vara det mest resurseffektiva färd sättet. Antalet bilar inom förvaltningen ska

minska. När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet. Samutnyttjandet av förvaltningens bilar ska öka.

Vinterväghållning

På belysta gång- och cykelbanor och parkvägar ska halkbekämpning ske i sådan omfattning att trafikanter obehindrat och utan risk för personskador kan färdas på ytorna. Efter varje insats genomförs stickprovskontroller och brister i vinterväghållningen påtalas.

Kultur, idrott och tillgänglig utemiljö

Stadsdelens parker är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion ges brommaborna utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö. För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas och naturreservat ska tillgängliggöras för personer med nedsatt funktion. Vid nya anläggningar i utemiljön ska tillgängligheten beaktas från början.

Barn, ungdomar, vuxna och äldre i Bromma ska ha nära till kultur och eget skapande. Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Genom fritidsverksamhetens samverkan med medborgarkontoret, skolor, föreningar och idrottshallar skapas nya mötesplatser med olika inriktningar för ungdomar. Arbetet inom fritidsverksamheten med att nå fler barn och unga med funktionsnedsättning ska fortsätta. Ett brett utbud av kulturella aktiviteter erbjuds på vård- och omsorgsboenden, aktivitetscentra och öppna mötesplatser. En stor del av kulturutbudet sker i samverkan med föreningsliv och civilsamhälle.

För att främja de nationella minoriteternas språk och kulturer genomförs bland annat finska berättarkaféer och skrivarkurser på finska på medborgarkontoret. Medborgarkontoret marknadsför även aktiviteter i övriga staden som vänder sig till nationella minoriteter. Förskolan ska också bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Äldreomsorgen kommer att fortsätta anordna aktiviteter i samarbete med Hannahemmet som är ett vård- och omsorgsboende för finstalande.

Föreningar och ideella organisationer har möjlighet att söka föreningsbidrag för att komplettera eller stödja nämndens verksamheter.

Klimat- och miljöarbete

Stadens miljöprogram 2020-2023 kommer att vara vägledande i förvaltningens arbete för en hållbar utveckling.

För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder. Till exempel ska fler grönytor omklassas till slätterängar och fallna träd ska lämnas kvar.

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hälsosam och hållbar miljö genom att minska sin klimatpåverkan. Medarbetarnas miljömedvetenhet ska öka genom dialog, information och aktiviteter. Genom att verksamheterna sänker energianvändningen, minskar användningen av plast- och engångsmaterial, minskar mängden matsvinn och avfall samt genom att matavfall samlas in där det är möjligt och genom att andelen inköpta ekologiska livsmedel ökar påverkas miljön i en hållbar riktning. Barnen i förskolan ska ges möjlighet att utveckla

kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling ska utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Alla verksamheter ska bidra till ett bättre resursutnyttjande genom återbruk av möbler och andra inventarier så långt det är möjligt.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När egna upphandlingar av entreprenader görs framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamhet arbetar för ett gott företagsklimat.

Förvaltningen ska arbeta för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Behovet av att tillskapa blandade stadsdelar ska framföras till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret då nya exploateringsområden är under planering. I remissvar gällande detaljplaneärenden ska det alltid framhållas att nämnden vill ha en blandning av bostäder och arbetsplatser eftersom stadsdelar som är befolkade hela dygnet skapar större trygghet.

Förvaltningen ska tillsammans med företagarföreningen upprätthålla och gemensamt utveckla formen för en god samverkan. Företagandet och företagsklimatet i stadsdelsområdet ska främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor. Förvaltningen ska bland annat genomföra en trygghetsdialog med företagare i Bromma i samverkan med företagarföreningen och polisen.

Nämndmål:

2.1.1 Företag etablerar sig i Bromma

Beskrivning

Förvaltningen ska arbeta för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Bostadsutvecklingen i Bromma kan medföra utmaningar för olika branschers utvecklings- och lokalbehov då tidigare företagslokaler rivs och mark exploateras till förmån för bostäder. Resultatet kan bli att medelstora och stora företag väljer att inte etablera sig i Bromma på grund av svårighet att finna anpassade lokaler eller mark för dessa. Behovet av att tillskapa blandade stadsdelar ska framföras till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret då nya exploateringsområden är under planering. I remissvar gällande detaljplaneärenden ska det alltid framhållas att nämnden vill ha en blandning av bostäder och arbetsplatser eftersom stadsdelar som är befolkade hela dygnet skapar större trygghet.

Förvaltningen ska tillsammans med företagarföreningen upprätthålla och gemensamt utveckla formen för en god samverkan. Företagandet och företagsklimatet i stadsdelsområdet ska främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor. Förvaltningen ska bland annat genomföra en trygghetsdialog med företagare i

Bromma i samverkan med företagarföreningen och polisen. Trygghetsskapande åtgärder kan leda till att nya företag vill etablera sig inom stadsområdet.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Företagare känner sig trygga i Bromma.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska fortsätta att samverka med Bromma-Ulvsunda företagarförening	2019-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska genomföra en trygghetsdialog med företagare i Bromma i samverkan med företagarföreningen och polisen	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska samverka med företagare i Bromma i trygghetsfrågor	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar för att människor i Bromma ska bo i en bra och funktionell boendemiljö.

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra och välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service. Behovet av grupp- och servicebostäder enligt LSS är stort i staden. Under de fyra senaste åren har inga nya bostäder för målgruppen öppnats i stadsdelsområdet. En servicebostad med tio lägenheter kommer enligt plan att öppnas år 2021. Det byggprojekt som innehåller en gruppboende med sex lägenheter har stannat upp vilket innebär att förvaltningen inte vet när gruppboendet kommer att stå klar. Behovet av bostäder för socialpsykiatrins målgrupp är också stort.

Förvaltningen tar tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen fram ett gemensamt förslag till boendeplan för SoL- och LSS-bostäder. Planen utgör underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering. Inom äldreomsorgen genomförs också årlig en boendeplanering regionvis som utgör underlag till den stadsövergripande äldreboendeplanen som revideras årligen. Förskolelokaler planeras utifrån befolkningsprognoser för olika stadsdelar i Bromma med målet att förskolor ska finnas i nära anslutning till där barnen bor.

För att säkerställa att gruppboende, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler samt parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med andra

förvaltningar och bolag. I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler samt vikten av kollektivtrafik och fungerande trafiklösningar samt värdet av Brommas grönområden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål:

2.2.1. I Bromma bor människor bra i en välfungerande boendemiljö

Beskrivning

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra och välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service.

Behovet av grupp- och servicebostäder enligt LSS är stort i staden. Under de fyra senaste åren har inga nya bostäder för målgruppen öppnats i stadsdelsområdet. En servicebostad med tio lägenheter kommer enligt plan att öppnas år 2021. Det byggprojekt som innehåller en gruppboende med sex lägenheter har stannat upp vilket innebär att förvaltningen inte vet när gruppboendet kommer att stå klar. Behovet av bostäder för socialpsykiatriens målgrupp är också stort. Förvaltningen tar tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen fram ett gemensamt förslag till boendeplan för SoL- och LSS-bostäder. Planen utgör underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering. Inom äldreomsorgen genomförs också årlig en boendeplanering regionvis som utgör underlag till den stadsövergripande äldreboendeplanen som revideras årligen.

Förskolelokaler planeras utifrån befolkningsprognoser för olika stadsdelar i Bromma med målet att förskolor ska finnas i nära anslutning till där barnen bor. I uppdraget att ge samhällsstöd till nyanlända familjer i Bromma kan behovet av förskolor, öppna förskolor och fritidsverksamhet också behöva ses över.

För att säkerställa att gruppboende, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler samt parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler samt vikten av kollektivtrafik och fungerande trafiklösningar samt värdet av Brommas grönområden.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Behovet av olika boendeformer för äldre, för personer med funktionsnedsättning och för personer inom socialpsykiatriens målgrupp tillgodoses.

Förskolor öppnas där barnen finns.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal pågående projekt som innehåller bostäder för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS	1		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt samverkan med hyresvärdar för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska samverka med olika parter i planeringsprocessen för att säkerställa att förskolelokaler planeras in på platser där barnen finns.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnden är en aktiv part i Brommas stadsutveckling	2019-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att transporter inom nämndens verksamheter är effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp och framkomligheten på gång- och cykelbanor är god.

Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektiva färdmedel. Resor med bil görs bara när det bedöms vara det mest resurseffektiva färd sättet.

Antalet bilar inom förvaltningen ska minska. Ett system som underlättar samutnyttjande av förvaltningens bilar ska utvecklas.

När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet. Idag leasar förvaltningen miljöbilar, elbilar och laddhybrider. Vid ingång av nya bilavtal ska endast elbilar leasas. Laddstolpar behöver sättas upp på rätt platser i dialog med fastighetsägare.

Förvaltningens beredskap inför vinterns snöfall och halka är hög. På belysta gång- och cykelbanor och parkvägar ska halkbekämpning ske i sådan omfattning att trafikanter obehindrat och utan risk för personskador kan färdas på ytorna. Halkbekämpning ska utföras vid halkrisk och alltid utföras i samband med snöröjning.

Nämndmål:

2.3.1 I Brommas verksamheter är transporterna effektiva och hållbara

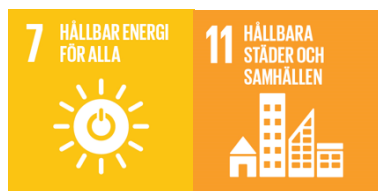
Beskrivning

Inom förvaltningen ska transporter vara effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp. Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektiva färdmedel. Resor med bil görs bara när det bedöms vara det mest resurseffektiva färd sättet.

Antalet bilar inom förvaltningen ska minska. Som ett led i detta ska det möjliggöras för en mer effektiv användning av förvaltningens bilar. Förvaltningen ska utveckla ett system som underlättar samutnyttjande.

När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet. Idag leasar förvaltningen miljöbilar, elbilar och laddhybrider. Vid ingång av nya bilavtal ska endast elbilar leasas. Laddstolpar behöver sättas upp på rätt platser i dialog med fastighetsägare.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Minskat antal bilar.

Minskat klimatutsläpp.

Förvaltningens bilar ska utnyttjas mer effektivt.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ett system som möjliggör samutnyttjande av förvaltningens bilar ska utvecklas	2020-01-01	2020-12-31
När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet	2020-01-01	2020-12-31
Vid ingång av nya bilavtal ska elbilar leasas	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.3.2 Gång- och cykelbanor på parkmark är framkomliga och trafiksäkra

Beskrivning

Förvaltningens beredskap inför vinterns snöfall och halka är hög och det finns en tydlig målsättning. Vinterväghållningen på parkmark i Bromma ska ge hög trafiksäkerhet, god tillgänglighet och framkomlighet för alla trafikanter. Säkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras. På belysta gång- och cykelbanor och parkvägar ska halkbekämpning ske i sådan omfattning att trafikanter obehindrat och utan risk för personskador kan färdas på ytorna.

Halkbekämpning ska utföras vid halkrisk och alltid utföras i samband med snöröjning. Punktstrandning ska ske när fläckvis halka uppstått. Snöröjning ska utföras när snödjupet är tre centimeter. Moddplogning ska vid riklig förekomst av modd utföras så att ytan kan torka upp. Sandupptagningen ska vara avklarad senast 1 maj. Efter varje insats genomförs stickprovskontroller och brister i vinterväghållningen påtalas.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Alla belysta gång- och cykelbanor samt parkvägar vinterväghålls i enlighet med entreprenadavtalet.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att skapa förutsättningar för kultur- och fritidsaktiviteter, utomhusvistelse, spontan motion och rörelse i närmiljön.

Stadsdelens parker är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion ges brommaborna utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö. För att möta olika behov vid utvecklingen av parkmark som till exempel vid planering av aktivitetsytor, motionsspår och lekparkar i stadsdelen arbetar förvaltningen fram underlag inför beslut om åtgärder och investeringar. Underlaget kan bygga på demografi, dialoger med förvaltningens fritidsverksamhet, idrottsförvaltningen och föreningslivet samt inkomna synpunkter och önskemål från brommaborna.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas och naturreservat ska tillgängliggöras för personer med nedsatt funktion. Vid nya anläggningar i utemiljön ska tillgängligheten beaktas från början.

Barn, ungdomar, vuxna och äldre i Bromma ska ha nära till kultur och eget skapande. Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Genom fritidsverksamhetens samverkan med medborgarkontoret, skolor, föreningar och idrottshallar skapas nya mötesplatser med olika inriktningar för ungdomar. Arbetet inom fritidsverksamheten med att nå fler barn och unga med funktionsnedsättning ska fortsätta. Ett brett utbud av kulturella aktiviteter erbjuds på vård- och omsorgsboenden, aktivitetscentra och öppna mötesplatser. En stor del av kulturutbudet sker i samverkan med föreningsliv och civilsamhälle.

På medborgarkontoret i Blackeberg erbjuds finska berättarkaféer och skrivarkurser på finska. Medborgarkontoret marknadsför även aktiviteter i övriga staden som vänder sig till nationella minoriteter. Förskolan ska också bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Äldreomsorgen kommer att fortsätta anordna aktiviteter i samarbete med Hannahemmet som är ett vård- och omsorgsboende för finstalande.

Föreningar och ideella organisationer har möjlighet att söka föreningsbidrag för att komplettera eller stödja nämndens verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1 I Bromma har människor tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö

Beskrivning

Tillgången till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö har stor betydelse för människors livskvalitet. I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Stadsdelens parker är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion ges brommaborna utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö.

För att möta olika behov vid utvecklingen av parkmark som till exempel vid planering av aktivitetsytor, motionsspår och lekparkar i stadsdelen arbetar förvaltningen fram underlag

inför beslut om åtgärder och investeringar. Underlaget kan bygga på demografi, dialoger med förvaltningens fritidsverksamhet, idrottsförvaltningen, och föreningslivet samt inkomna synpunkter och önskemål från brommaborna.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas och naturreservat ska tillgängliggöras för personer med nedsatt funktion. Vid nya anläggningar i utemiljön ska tillgängligheten beaktas från början.

Barn, ungdomar, vuxna och äldre i Bromma ska ha nära till kultur och eget skapande. Inom samtliga verksamheter fortsätter arbetet för att öka möjligheten för alla som bor i Bromma, oavsett ålder, kön och funktionsförmåga, att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet.

Ungdomar i Bromma är generellt nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt kulturaktiviteter. Genom fritidsverksamhetens samverkan med medborgarkontoret, skolor, föreningar och idrottshallar skapas nya mötesplatser med olika inriktningar för ungdomar. En ny inriktning inom fritiden blir att utveckla studiehjälp inom verksamheten vilket kan ske i samverkan med civilsamhället. Arbetet för jämnare könsfördelning fortsätter inom verksamheten. Arbetet med att nå fler barn och unga med funktionsnedsättning ska också fortsätta.

På medborgarkontoret i Blackeberg erbjuds finska berättarkaféer och skrivarkurser på finska. Medborgarkontoret marknadsför även aktiviteter i övriga staden som vänder sig till nationella minoriteter. Förskolan ska också bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Äldreomsorgen kommer att fortsätta anordna aktiviteter i samarbete med Hannahemmet som är ett vård- och omsorgsboende för finstalande.

Ett brett utbud av kulturella aktiviteter erbjuds på stadsdelens vård- och omsorgsboenden, aktivitetscentra och öppna mötesplatser. En stor del av kulturutbudet sker i samverkan med föreningsliv och civilsamhälle. Kultur och idrott inom äldreomsorgen tillhandahålls i syfte att minska social isolering och upplevelse av ensamhet.

Föreningar och ideella organisationer har möjlighet att söka föreningsbidrag. Föreningens verksamhet ska komplettera eller stödja nämndens verksamhet inom följande prioriterade områden:

- Verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet
- Förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter som motverkar social isolering
- Digital kompetens för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Verksamheter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning

Ideella föreningar och andra fristående aktörer i civilsamhället som får stöd av nämnden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet. Föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldbejakande extremism beviljas inte föreningsbidrag.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Ungdomar är nöjda med tillgången av kultur- och idrottsaktiviteter.

Ungdomar deltar i föreningsliv och samverkansinsatser med föreningar har startat.

Äldres sociala isolering och upplevelse av ensamhet minskar.

Ökad tillgänglighet i utemiljön.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Möjligheten att nyttja parker och naturreservat i Bromma ska öka för att alla, oavsett funktionsförmåga. Arbetet ska ske i samverkan med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor.	2020-01-01	2020-12-31
Samverkan med föreningsliv och andra aktörer ska stärkas och utvecklas	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom minskad klimatpåverkan och genom att värna stadsdelens gröna värden. Stadens miljöprogram 2020-2023 kommer att vara vägledande i förvaltningens arbete för en hållbar utveckling.

För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder som bland annat utgår från EU:s artskyddsförordning. Exempelvis upprättas skötselplaner för särskilt beaktansvärda områden, åtgärder sker vid groddammar, omklassning sker av grönytor till slätterängar och död ved lämnas kvar. Under året ska fler ytor omklassas för blomsterängar inom stadsdelsområdet.

För att bidra till en hälsosam och hållbar miljö ska verksamheterna minska sin klimatpåverkan. Medarbetarnas miljömedvetenhet ska öka genom dialog, information och aktiviteter. Genom att verksamheterna sänker energianvändningen, minskar användningen av plast- och engångsmaterial, minskar mängden matsvinn och avfall samt genom att matavfall samlas in där det är möjligt och genom att andelen inköpta ekologiska livsmedel ökar, påverkas miljön i en hållbar riktning.

För att barnen i förskolan ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling ska utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro.

Alla verksamheter ska bidra till ett bättre resursutnyttjande genom återbruk av möbler och andra inventarier så långt det är möjligt.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När egna upphandlingar av entreprenader görs framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB).

För att klara nya klimatförutsättningar bevakas bland annat att dagvattenhanteringen är hållbar vid olika nybyggnationer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	55 %	55 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,6 GWh	1945 GWh	År
 Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	150 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldre- och barnnämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1. I Bromma har människor tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och som bidrar till en biologisk mångfald

Beskrivning

För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder som bland annat utgår från EU:s artskyddsförordning. Exempelvis upprättas skötselplaner för särskilt beaktansvärda områden, åtgärder sker vid groddammar, omklassning sker av grönytor till slätterängar och död ved lämnas kvar. Under året ska fler ytor omklassas för blomsterängar inom stadsdelsområdet.

Att skapa möjligheter för stadsodlingar är också en åtgärd för att öka den biologiska mångfalden. Odlingarna skapar samtidigt ett ökat rekreativt värde för brommaborna.

För att klara nya klimatförutsättningar bevakas bland annat att dagvattenhanteringen är hållbar

vid olika nybyggnationer.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Den biologiska mångfalden är stor i stadsdelens parker och grönområden

Fler ytor för blomsterängar inom stadsdelsområdet

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra åtgärder för biologisk mångfald (t.ex. omklassa fler ytor för blomsterängar, låta fallna träd ligga kvar)	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2. I Bromma vistas människor i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö

Beskrivning

För att bidra till en hälsosam och hållbar miljö ska verksamheterna minska sin klimatpåverkan. Medarbetarnas miljömedvetenhet ska öka genom dialog, information och aktiviteter. Stadens miljöprogram 2020-2023 kommer att vara vägledande i förvaltningens arbete för en hållbar utveckling.

Genom att sänka energianvändningen, minska användningen av plast- och engångsmaterial, minska mängden matsvinn och avfall samt genom att samla in matavfall där det är möjligt och genom att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel påverkas miljön i en hållbar riktning.

Förskolans utbildning ska utmana och stimulera barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Förskolan ska erbjuda en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier.

Förvaltningens verksamheter ska bidra till ett bättre resursutnyttjande genom återbruk av möbler och andra inventarier så långt det är möjligt.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När egna upphandlingar av entreprenader görs framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB).

Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med att genomföra energibesparande åtgärder inom förvaltningens olika verksamheter. Armaturer på parkmark byts succesivt ut till LED-

belysning.

Att använda mer trä vid byggnationer är bra för miljön. Projektering för en träförskola i Blackeberg ska påbörjas under året.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel ökar jämfört med föregående år. Matavfall och övrigt avfall ska sorteras och avfallsmängden ska minska jämfört med föregående år.

Minskad energiförbrukning jämfört med föregående år.

Alla bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system.

Medarbetarnas miljömedvetenhet ökar vilket leder till en positiv klimatpåverkan.

Återbruk av möbler med mera ökar.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att uppmärksamma och därmed minska matsvinn i våra verksamheter ska mängden matsvinn mätas under två specifika veckor under 2020	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska upprätta en lokal miljö- och klimathandlingsplan utifrån stadens Miljöprogram och Klimathandlingsplan	2020-01-01	2020-12-31
I samarbete med stadens bolag och förvaltningar ska armaturer, vitvaror m.m. bytas ut till klimatsmarta energilösningar	2020-01-01	2020-12-31
Icke-plast ska alltid övervägas som förstahandsalternativ	2020-01-01	2020-12-31
Information om "Klimatsmart i hemmet" ska spridas till brommaborna. Handbok finns på https://www.stockholm.se/klimatsmarthem	2020-01-01	2020-12-31
Insatser ska genomföras för att öka medvetenheten inom förvaltningen om vilka livsmedel som har en negativ klimatpåverkan	2020-01-01	2020-12-31
Möbler och annat som inte längre behövs i verksamheten ska annonseras ut på Stocket återbruk. Vid behov av exempelvis möbler, inventarier, fast inredning, byggmaterial och storköksutrustning ska i första hand Stocket återbruk användas.	2020-01-01	2020-12-31
Samtliga verksamheter ska finna och genomföra klimätförbättrande åtgärder inom den egna verksamheten. I verksamheternas T2:or ska alla klimätförbättrande åtgärder som har genomförts och planeras redovisas. Utifrån redovisningarna utses årets klimätsmarta verksamhet i Bromma.	2020-01-01	2020-12-31
Stadens strategi för god, hälsosam och klimätsmart mat ska implementeras	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* genom att nämndens årsmål för KF:s indikatorer kommer att uppfyllas genom

- att nämndens verksamheter bedrivs inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen är hög
- att chefer och medarbetare använder resurser innovativt, effektivt och jämställt.

Budget i balans

Samtliga enheter ska bedriva en verksamhet inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomiskt hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. Genom att höja chefernas kompetens gällande prognos- och budgetuppföljning samt genom väl förberedda månatlig budgetuppföljningar inom samtliga enheter eftersträvas hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Verksamheter med mångåriga budgetunderskott ska ses över under året och intäktsfinansierade verksamheter inom individ och familjeomsorg samt socialpsykiatri ska finansiera sina egna hyreskostnader. Befintliga lokaler ska ses över.

Resursanvändning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. Engagemang och aktivt medskapande leder till en resurseffektivare och positivare förvaltning. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid.

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättrar sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Förvaltningen arbetar med aktiva insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidsjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare som har upprepade korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård.

Förvaltningens verksamheter arbetar för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten. Så långt det är möjligt är förvaltningens statistik könsuppdelad för att könsskillnader ska synliggöras och analyseras. Alla tjänsteutlåtanden där det är relevant innehåller en jämställdhetsanalys vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt. Fler verksamheter ska uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Förvaltningen ser kontinuerligt över organisation, arbetsformer och lokalanvändandet för att ha en effektiv verksamhet. Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Konsulter ska endast användas när det är det mest kostnadseffektiva alternativet.

För att bidra till effektivt resursutnyttjande har förvaltningen upprättat en plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal. Förvaltningen ska säkerställa att införandet av det nya upphandlings- och avtalssystemet får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter bedrivs inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen är hög.

Samtliga enheter ska bedriva en verksamhet inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för långsiktig ekonomiskt hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom månatlig budgetuppföljning inom samtliga enheter och upprättande av handlingsplaner vid befarat underskott eftersträvas hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet.

Samtliga verksamheter som inte bedöms uppnå budget i balans 2019 har tagit fram effektiviseringsåtgärder för att uppnå budget i balans 2020. Åtgärderna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen. Verksamheter som sedan flera år tillbaka har en bristande måluppfyllnad och/eller mångårigt underskott ska ses över om prognosen visar fortsatta utmaningar.

Intäktsfinansierade verksamheter inom individ och familjeomsorg samt socialpsykiatri ska finansiera sina egna hyreskostnader. Befintliga lokaler ska ses över.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Brommas verksamheter har en budget i balans

Beskrivning

Samtliga enheter ska bedriva en verksamhet inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomiskt hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. Genom att höja chefernas kompetens gällande prognos- och budgetuppföljning samt genom väl förberedda månatlig budgetuppföljningar inom samtliga enheter eftersträvas hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet. Vid prognostiserade underskott ska

handlingsplaner upprättas och följas. Samtliga verksamheter som inte bedöms uppnå budget i balans 2019 har tagit fram effektiviseringsåtgärder för att uppnå budget i balans 2020. Åtgärderna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen. Verksamheter som sedan flera år tillbaka har en bristande måluppfyllnad och/eller mångårigt underskott ska ses över om prognosen visar fortsatta utmaningar.

Intäktsfinansierade verksamheter inom individ och familjeomsorg samt socialpsykiatri ska finansiera sina egna hyreskostnader. Befintliga lokaler ska ses över.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:
Delmål 16.5 Bekämpa korruption och mutor

Förväntat resultat

Brommas enheter har en budget i balans, rättvisande räkenskaper, hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet samt en hög måluppfyllnad.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Prognostiserar en budget i balans	Ja		Månad

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Använda stödteam för verksamheter med komplexa utmaningar som riskerar leda till att mål inte kan uppfyllas	2020-01-01	2020-12-31
Chefer och budgetcontrollers ska förbereda sig inför budgetmöten genom att följa verksamhetsspecifika checklistor för att säkerställa korrekta ekonomiska prognoser	2020-01-01	2020-12-31
Ekonomienheten ska erbjuda alla enhetschefer en grundläggande utbildning i prognos- och budgetuppföljning	2020-01-01	2020-12-31
Vid befarat underskott upprättas en handlingsplan	2019-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att chefer och medarbetare inom nämndens verksamheter använder resurser innovativt, effektivt och jämställt.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. Engagemang och aktivt medskapande leder till en resurseffektivare och positivare förvaltning. Samtliga avdelningar

har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Nya medarbetare ska få en bra introduktion som leder till att de känner sig välkomna och snabbt kommer in i arbetet. Introduktionen sker på tre nivåer; stadsövergripande, förvaltningsövergripande och verksamhetsspecifikt.

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättra sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Medarbetare som utsätts för hot och våld ska få det stöd som behövs. För att öka hälsan hos medarbetare arbetar förvaltningens chefer aktivt med rehabilitering och förebyggande åtgärder. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA).

Förvaltningen arbetar med aktiva insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård.

Genomförandet av förskolans- respektive socialtjänstens handlingsplaner för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare, biståndshandläggare och socialsekreterare fortsätter.

Stadens chefsförsörjningsprocess ska implementeras och kompletteras med förvaltnings specifika aktiviteter för att stärka ledarskapet. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur.

För att kvalitetssäkra rekryteringar utbildas alla nya chefer i kompetensbaserad rekrytering med fokus på mångfald och jämställdhet. Utbildningen är även öppen för erfarna chefer som behöver uppdatera sina kunskaper.

Förvaltningens verksamheter arbetar för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten. Så långt det är möjligt är förvaltningens statistik könsuppdelad för att könsskillnader ska synliggöras och analyseras. Alla tjänsteutlåtanden där det är relevant innehåller en jämställdhetsanalys vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Digital teknik används alltmer inom förskolans, äldreomsorgens och socialtjänstens verksamheter i arbetet med barn och brukare samt i den interna och externa kommunikationen. Den digitala kompetensen ska stärkas inom förvaltningens verksamheter genom olika kompetenshöjande insatser.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt. Fler verksamheter ska uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Förvaltningen ser kontinuerligt över organisation, arbetsformer och lokalanvändandet för att ha en effektiv verksamhet. Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Konsulter ska endast användas när det är det mest kostnadseffektiva alternativet.

Andelen elektroniska inköp ska öka. Inköp genom e-handelssystemet innebär dels effektivare inköp då den manuella hanteringen minskar, dels att inköpen görs hos leverantörer som staden

har avtal med. För att bidra till effektivt resursutnyttjande har förvaltningen utprövat en plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal. Förvaltningen ska säkerställa att införandet av det nya upphandlings- och avtalssystemet får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	3 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	90 %	År
 Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	85 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	81	84	År
 Sjukfrånvaro	7,3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,2 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
 SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1. Bromma är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare använder resurser innovativt, effektivt och jämställt

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som kommer brommaborna till del. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Engagemang och aktivt medskapande

leder till en resurseffektivare och positivare förvaltning.

Nya medarbetare ska få en bra introduktion som leder till att de känner sig välkomna och snabbt kommer in i arbetet. Introduktionen sker på tre nivåer; stadsövergripande, förvaltningsövergripande och verksamhetsspecifikt.

Allt arbete ska ta avstamp i vetenskap och beprövad erfarenhet. Samarbetet med högskolor och universitet i regionen är av stor vikt. Kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning kvalitetsutvecklar verksamheterna och ökar intresset för att arbeta inom samtliga verksamhetsområden.

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättra sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Medarbetare som utsätts för hot och våld ska få det stöd som behövs. För att öka hälsan hos medarbetare arbetar förvaltningens chefer aktivt med rehabilitering och förebyggande åtgärder. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Stadsdelen fortsätter sin satsning på en partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud via SuntArbetsliv.

Förvaltningen arbetar med aktiva insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård. Verksamheter med hög sjukfrånvaro ska få riktat och prioriterat stöd från personalenheten. Prioritering sker i samråd med avdelningschefer.

Genomförandet av förskolans- respektive socialtjänstens handlingsplaner för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare, och biståndshandläggare och socialsekreterare fortsätter.

Stadens chefsförsörjningsprocess ska implementeras och kompletteras med förvaltningsspecifika aktiviteter för att stärka ledarskapet. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur.

För att kvalitetssäkra rekryteringar utbildas alla nya chefer i kompetensbaserad rekrytering med fokus på mångfald och jämställdhet. Utbildningen är även öppen för erfarna chefer som behöver uppdatera sina kunskaper.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar behöver medarbetare kunna erbjudas heltidsarbete som norm. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. En sammanhållen lönebildning är också central för en långsiktig kompetensförsörjning och för att undvika löneglidning.

Digital teknik används alltmer inom förskolans, äldreomsorgens och socialtjänstens

verksamheter i arbetet med barn och brukare samt i den interna och externa kommunikationen. Den digitala kompetensen ska stärkas inom förvaltningens verksamheter genom olika kompetenshöjande insatser.

Förvaltningens verksamheter arbetar för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten. Så långt det är möjligt är förvaltningens statistik könsuppdelad för att könsskillnader ska synliggöras och analyseras. Alla tjänsteutlåtanden där det är relevant innehåller en jämställdhetsanalys vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt. Fler verksamheter ska uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Förvaltningen ser kontinuerligt över organisation, arbetsformer och lokalanvändandet för att ha en effektiv verksamhet. Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Förvaltningen ska vara restriktiv i användandet av konsulttjänster. Konsulter ska endast användas när det är det mest kostnadseffektiva alternativet.

Andelen elektroniska inköp ska öka. Inköp genom e-handelssystemet innebär dels effektivare inköp då den manuella hanteringen minskar, dels att inköpen görs hos leverantörer som staden har avtal med. Där det är möjligt ska lokala avtal anslutas till e-handelssystemet.

För att bidra till effektivt resursutnyttjande har förvaltningen upprättat en plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal. Den systematiska uppföljningen säkerställer att resurser används effektivt. Ytterligare ett sätt att säkerställa att resurser används effektivt är att inköp sker genom avrop från centralt, gemensamt eller lokalt genomförda upphandlingar. Vid anskaffningar där avtal saknas följer inköp lagar och riktlinjer för direktupphandling. Förvaltningen ska säkerställa att införandet av det nya upphandlings- och avtalssystemet får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad).

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

Förväntat resultat

Ökat AMI jämfört med föregående år.

Ökat index Bra arbetsgivare jämfört med föregående år.

Ökad andel elektroniska inköp jämfört med föregående år.

Alla upphandlade avtal följs upp systematiskt.

Minskad sjukfrånvaro jämfört med föregående år.
Minskad kostnad för konsulter jämfört med föregående år.
Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering.
Medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete minskar.
Minskad löneglidning.
Samverkan inom förvaltningen är stor.
Chefer inom alla verksamhetsområden upplever att förutsättningarna för ett modernt och hållbart ledarskap är bra.
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla avtal som är möjliga att avropa i e-handelssystemet ska läggas in i systemet	2020-01-01	2020-12-31
Arbetet med handlingsplanen för barnskötarens och förskollärares arbetssituation ska fortsätta	2020-01-01	2020-12-31
Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterares och biståndshandläggares arbetssituation ska fortsätta.	2020-01-01	2020-12-31
Chefers och medarbetares digitala kompetens ska utvecklas	2019-01-01	2020-12-31
Det förebyggande arbetet mot hot och våld riktat mot medarbetare ska utvecklas	2020-01-01	2020-12-31
En film ska spelas in som visar hur nämndens verksamheter bidrar till måluppfyllnaden av de 17 globala målen i Agenda 2030	2020-01-01	2020-12-31
Framgångsfaktorer för att vara en attraktiv arbetsgivare i framtiden ska identifieras	2020-01-01	2020-12-31
Insatser för ökad hälsa ska genomföras	2020-01-01	2020-12-31
Jämställdhets- och jämlikhetsarbetet ska stärkas	2020-01-01	2020-12-31
Lokaler ska användas kostnadseffektivt	2020-01-01	2020-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges ekonomiska ram för driftbudgeten 2020 är preliminärt 1 583 miljoner kronor.

Förvaltningen har som huvudlinje att respektive verksamhetsområde så långt som möjligt anpassas till det ekonomiska utrymme som kommunfullmäktige ger verksamhetsvis i de centrala anslagen. Samtliga avdelningar kommer att genomföra effektiviseringsåtgärder under 2020 för att nå en budget i balans samt en långsiktigt hållbar ekonomi.

Nämndbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall 2018	Budget 2019*	Prognos 2019**	Budget 2020	Budget 19/20 mnkr
Förskoleverksamhet	386,7	394,8	401,6	388,2	-6,6
Verksamhet för barn, kultur och fritid	14,2	18,7	18,0	17,1	-1,7
Äldreomsorg	607,9	615,6	621,4	623,6	8,0
Omsorg om funktionshindrade	297,8	289,6	296,8	286,0	-3,6
Individ- och familjeomsorg	128,1	118,1	134,8	121,6	3,5
Stadsmiljöverksamhet	29,3	28,5	29,4	29,8	1,3
Ekonomiskt bistånd	43,6	46,5	46,5	50,9	4,5
Arbetsmarknadsåtgärder	8,2	7,7	7,8	7,7	-0,1
Förvaltningsledning, nämnd och administration	48,2	40,7	40,0	42,1	1,4
Budgetreserv	0,0	14,7	0,0	16,0	1,3
Summa	1 564,1	1 575,0	1 596,3	1 583,0	8,0

*Budget 2019 anges exklusive beviljade budgetjusteringar under året, justeringar för prestationer och barnantal.

**Prognos 2019 inkluderar budgetjusteringar, prestationsjusteringar och ianspråktagande av fonderade medel med 16,2 miljoner kronor.

Under året justeras nämndens aktuella budget med kommunstyrelsens justeringar och prestationsförändringar. I budget 2020 för samtliga verksamheter tas det hänsyn till volymförändringar, lönerevision, årlig prisjustering samt verksamhetsförändringar.

Nämndens budget per verksamhetsområde organiseras avdelningsvis enligt följande:

Nämndbudget per avdelning (mnkr)	Budget 2020
Avdelning förskola	392,8
Avdelning socialtjänst och fritid	478,7
Avdelning äldreomsorg	623,6
Avdelning administration	65,8
Nämnd och förvaltningschef	22,1
Summa	1 583,0

Avdelningen förskola

Avdelningen förskola budgeterar 392,8 miljoner kronor för 2020. Det är en minskning med 6,6 miljoner kronor jämfört med budget 2019. Huvudparten av förskoleområdets budget baseras på grundschablonen som bestäms av antalet inskrivna barn på våra förskolor.

Förskola

Grundschablonen höjs med 0,9 procent samtidigt som det socioekonomiska tillägget minskas med 1,4 miljoner kronor. Barnantalet beräknas minska med 6,0 miljoner kronor i grundschablon. Den preliminära budgeten justeras under året med budgetjusteringar för barnomsorgsgarantin, kompensation för höga hyror samt justeringar i barnantalet. Den andel av schablonerna som utgår som peng till förskolorna är oförändrat 80 procent.

Inom förskoleverksamheten finns en stor ekonomisk utmaning i att anpassa kostnaderna till samma nivå som den tilldelade förskolepengen.

Barn, kultur och fritid

Öppna förskolan och förskoleavdelningens kulturuppdrag budgeterar 4,6 miljoner kronor för 2020 och finansieras ur verksamhetsområdet barn, kultur och fritid. Budgeten är oförändrad jämfört med 2019.

Avdelningen socialtjänst och fritid

Avdelningen socialtjänst och fritid budgeterar 478,7 miljoner kronor för 2020. Det är en ökning med 2,7 miljoner kronor jämfört med budget 2019.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg budgeterar 121,6 miljoner kronor för 2020. Det är en utökning med 3,5 miljoner kronor jämfört med budget 2019. Budget 2020 är utmanande för avdelningens samtliga enheter och förutsätter en tydlig ekonomistyrning samt att effektiviseringen av verksamheterna fortsätter.

Omsorg om funktionshindrade

Verksamhetsområdet omsorg om funktionshindrade budgeterar 286,0 miljoner kronor för 2020. Det är en minskning med 3,6 miljoner kronor jämfört med budget 2019. Budgeten är till stor del prestationsbaserad och kommer därför att regleras efter de mätningar som genomförs i mars och augusti 2020.

Budget 2020 förutsätter aktivt och kontinuerligt arbete för budgethållning. En fortsatt konsekvent och enhetlig tillämpning av stadens riktlinjer i samband med bistandsprövningen är nödvändig. Brukare som är placerade i sådana enskilt drivna verksamheter utanför ramavtal bör i möjligast mån erbjudas placering inom stadens valfrihetssystem (LOV). Även kostnader för persontransporter och särskilt kostsamma boendeplaceringar (SoL) bör granskas.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder budgeterar tillsammans 58,6 miljoner kronor. Det är en utökning med 4,4 miljoner kronor jämfört med budget 2019.

För att nå en budget i balans kommer fokus fortsatt att vara på att aktivt arbeta med att få ut försörjningsstödstagare i egen försörjning. Det utbetalda försörjningsstödet ska minskas genom att minska antalet bidragshushåll samt minska snittkostnaderna för försörjningsstödstagare.

Barn, kultur och fritid

Fritidsverksamheten budgeterar 12,5 miljoner kronor. Verksamheten finansieras ur verksamhetsområdet barn, kultur och fritid.

Avdelningen äldreomsorg

Avdelningen äldreomsorg budgeterar 623,6 miljoner kronor för 2020. Budgeten har utökats med 8,0 miljoner kronor jämfört med budget för 2019. Ökningen beror till största del på att det centrala anslaget ökat utifrån den generella nyckeln.

Antalet personer över 65 år beräknas öka med cirka 2 procent under året, den största ökningen beräknas inom åldersgrupperna 65 till 69-åringar, 75 till 79-åringar samt 80 till 84-åringar. Det väntas främst medföra ökade hemtjänstinsatser eftersom det är den insats som är vanligast inom dessa åldersgrupper.

Priserna/ersättningarna till utförare av hemtjänst, vård- och omsorgsboenden samt dagverksamheter fastställs av kommunfullmäktige och justeras 2020 mot 2019 års nivå enligt följande:

- hemtjänst i ordinärt boende höjs med 2,5 procent
- hemtjänst på servicehus höjs med 2,5 procent
- insatserna avlösning och ledsagning höjs med 2,5 procent
- insatser på särskilda boenden höjs med 2,7 procent
- lokalschablonen för särskilt boenden höjs med 1,8 procent
- biståndsbedömd dagverksamhet höjs med 2,5 procent

I finansborgarrådets förslag till budget framgår att verksamhetsområdet äldreomsorg 2020 jämfört med 2019 ska minska kostnader via en generell effektivisering. Detta kommer innebära att myndighets- och beställarfunktionen behöver se över vilka alternativa insatser som istället för beviljat bistånd kan tillgodose den äldres behov.

Utförare i egen regi bedöms ha svårare att anpassa kostnaderna efter intäkterna under 2020 eftersom personalförsäkringspåslaget ökar med 2,5 procent jämfört med mot 2019. Hemtjänst i egen regi bedöms ha särskilt svårt med denna anpassning.

Anslaget för Brommas kommunövergripande anhörigstödjande verksamhet Kinesen (KÖV) förblir oförändrad mot tidigare år.

Avdelningen administration

Avdelningen administration budgeterar 65,8 miljoner kronor för 2020 och finansieras dels genom ett administrativt avdrag från verksamheterna (2,7 procent), dels av kommunstyrelsen tilldelade medel för stadsmiljöverksamhet.

Stadsmiljöverksamhet budgeterar 29,8 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 1,3 miljoner kronor jämfört med budget 2019. Ökningen avser tilldelade medel för avskrivningar och internränta. Upprustning och underhåll av parker sker med hänsyn till nämndens tilldelade medel, parkförsörjningsplan 2020 och med tillgänglighet och trygghet i fokus.

Nämnd, förvaltningsledning och övrig verksamhet

Nämnd, förvaltningsledning och övrig verksamhet budgeterar 22,1 miljoner kronor för 2020. För nämnd och förvaltningsledning budgeteras 6,1 miljoner kronor för verksamhetsåret 2020 och finansieras genom det administrativa avdraget.

Övrig verksamhet budgeterar 16,0 miljoner kronor och avser förvaltningens reserverade medel som står till stadsdelsdirektörens förfogande för kostnader som kan uppkomma i samband med oförutsedda händelser. Budgetreserven har utökats från 14,7 miljoner kronor 2019 till 16,0 miljoner kronor 2020 och är totalt 1 procent av nettoomslutningen.

Investeringar

Kommunfullmäktiges ekonomiska ram för investeringsbudgeten 2020 är 20,6 miljoner kronor. År 2019 uppgår den totala investeringsbudgeten för parkinvesteringar till 21,1 miljoner kronor.

Investeringsplan (Mnkr)	Budget 2019	Budget 2020	Ökning/ minskning
Stadsmiljöverksamhet - preciserade projekt via trafikkontoret	9,0	8,5	-0,5
Stadsmiljöverksamhet - resursfördelningsnyckeln	9,2	9,2	0,0
Inventarier och maskiner	2,9	2,9	0,0
Totalt	21,1	20,6	-0,5

Parkinvesteringar fördelas enligt två modeller.

1. Medel för investeringar fördelas till preciserade projekt efter ansökan till kommunfullmäktige via trafikkontoret. För 2020 beviljas nämnden 8,5 miljoner kronor.
2. Investeringar via resursfördelningsnyckeln. För 2020 beviljas nämnden 9,2 miljoner kronor för investeringar i parker och grönområden. Genomförande sker enligt parkförsörjningsplan 2020.

Resultatenheter

Förvaltningen har 13 resultatenheter under verksamhetsåret 2020, vilka hanteras i särskild ordning i den ekonomiska uppföljningen. Grundvillkoret för att kunna vara resultatenhet är att enhetens budget baseras på intäkter/rörlig ersättning för faktiskt utförda prestationer.

Förvaltningens samtliga resultatenheter 2020 redovisas i bilaga 1 - Sdn06.

Budgetjusteringar

Medel för förstärkt skötsel av naturreservat

Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 miljoner kronor för Brommas naturreservat Judarskogen, Kyrksjölöten och östra delen av Grimsta naturreservat för följande åtgärder: Naturvårdsgallringar samt friställning av värdefulla ekar/ädellövsträd. Olika områden prioriteras varje år utifrån skötselplaner och samråd med Miljöförvaltningens ekolog. Eftersom naturvårdsgallringar i reservaten ”konkurrerar” med alla övriga trädåtgärder i Bromma som ska rymmas inom driftsbudgeten, finns en risk att dessa inte kan utföras.

Fortsatta underhålls- och förbättringsåtgärder av spänger, skyltning/info, bänkar, gränsmarkeringar i reservaten samt groddammar. Underhållsåtgärder vid grillplatser. Underhåll av gång-/grusvägar. Fortsatt förbättring av tillgänglighet. Nyttan för staden, rekreationen och den biologiska mångfalden är fortsatt stor (beslutssats 4).

Medel för aktivitetscentra

Nämnden ansöker om budgetjustering med 6,9 miljoner kronor för fortsatt drift av aktivitetscentra på Tunets och Tranebergs seniorboenden. Medlen ska användas för att bibehålla och fortsätta utveckla verksamheterna för att nå fler äldre i Bromma (beslutssats 5, bilaga 02).

Medel för Tryggt mottagande i hemmet

Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,6 miljoner kronor för fortsatt drift av Tryggt mottagande i hemmet. Tryggt mottagande i hemmet startades våren 2017 i Bromma som ett av tre pilotprojekt i Stockholms stad. Målsättningen med insatsen är att skapa förutsättningar för en tryggare och mer hållbar hemgång till hemmet för den äldre (beslutssats 6, bilaga 03).

Medel för åtgärder för giftfri förskola

Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,1 miljoner kronor för att byta ut köksutrustning i form av tallrikar, plastglas, muggar, köksredskap och annat husgeråd som innehåller skadliga ämnen. Utbyte av köksutrustning behöver göras inom förvaltningens samtliga 53 förskolor bestående av 172 avdelningar. Bytet kommer att ske under 2020 under förutsättning att medel beviljas (beslutssats 7, bilaga 04).

Medel för borttagning av förskolepaviljonger

Nämnden ansöker om budgetjustering med 4,0 miljoner kronor för borttagning av förskolepaviljonger och återställande av mark vid Björnssonsgatan 4, Ålstens skogsväg 21 och Korsvägen 15 (beslutssats 10, bilaga 01).

Medel för förstudie av ny förskola

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,2 miljoner kronor för kostnader i samband med förstudie av ny förskola vid Lillsjönäs (beslutssats 11, bilaga 01).

Omslutningsförändringar

Nämnden anmäler beräknade intäktsökningar utöver kommunfullmäktiges avgiftsintäkter med motsvarande 286,7 miljoner kronor.

Omslutningsförändringar per verksamhetsområde	Mnkr
Omsorg om funktionsnedsatta	30,0
Förskola	5,7
Äldreomsorg	201,0
Individ och familj	50,0
Totalt	286,7

Övriga ekonomiska redovisningar

Medel för kompetensutveckling

Nämnden ansöker om totalt 2,2 miljoner kronor för kompetensutveckling inom äldreomsorgen (enligt beslutssats 8, bilaga 05-12).

Palliativa ombud

Kompetensutveckling för omvårdnadspersonal och sjuksköterskor på vård- och omsorgsboende i form av utbildning om palliativ vård till människor som befinner sig i livets slutskede. Sökt belopp för insatsen: 234 816 kronor. Bilaga 05.

Kunskap om nutrition

Kompetensutveckling för sjuksköterskor och undersköterskor på vård- och omsorgsboenden och undersköterskor inom hemtjänst i form av utbildning i betydelsen av mat och måltider för hälsa och välbefinnande, undernäring och risk för undernäring, måltidsordning, måltidssituationen, munhälsa med mera. Sökt belopp för insatsen: 249 600 kronor. Bilaga 06.

Säker läkemedelshantering

Kompetensutveckling för omvårdnadspersonal på vård- och omsorgsboenden i form av basutbildning inför delegering av läkemedelshantering. Sökt belopp för insatsen: 97 200 kronor. Bilaga 07.

Demenskunskap för biståndshandläggare inom äldreomsorgen – Silviacertifiering

Kompetensutveckling för all personal inom äldreomsorgens biståndsenhet i form av utbildning i demensvård utifrån Silviahemmets vårdfilosofi. Satsningen leder till att enheten blir Silviacertifierad. Sökt belopp för insatsen: 234 700 kronor. Bilaga 08.

Kompletterande Silviacertifiering, steg 1

Kompetensutveckling för medarbetare inom förvaltningens demensverksamhet som inte genomgått Silvia certifiering. Sökt belopp för insatsen: 388 176 kronor. Bilaga 09.

Psykisk ohälsa hos äldre

Kompetensutveckling för undersköterskor inom hemtjänsten och på vård- och omsorgsboenden i form av utbildning om psykisk ohälsa hos äldre. Ökad kunskap leder till att

den enskilde får rätt bemötande. Sökt belopp för insatsen: 206 976 kronor. Bilaga 10

Anhörigstöd

Kompetensutveckling för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen i form av utbildning kring anhörigbegreppet – hela vägen från förebyggande anhörigstödsarbete till perioden kring den närståendes sista tid i livet. Sökt belopp för insatsen: 212 800 kronor. Bilaga 11.

Silviasjuksköterskor

Kompetensutveckling för sjuksköterskor på vård- och omsorgsboende med demensinriktning i form av utbildning till Silviasjuksköterskor som innebär fördjupade kunskaper inom demensvård, ledarskap och kvalitetsarbete. Sökt belopp för insatsen: 529 280 kronor. Bilaga 12.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030 antogs av FN 2015 och är en handlingsplan med 17 globala mål för en hållbar utveckling. Staden ska vara ledande i genomförandet av de globala målen på lokal nivå och agendan utgör ett stöd för en hållbar utveckling. För att målen ska kunna uppnås krävs det att alla arbetar med genomförandet. Förvaltningen eftersträvar är att målen i Agenda 2030 ska prägla det ordinarie arbetet inom förvaltningens verksamheter.

Ett första steg i arbetet med Agenda 2030 är att skapa en medvetenhet och kunskap om agendan. Inför arbetet med enheternas verksamhetsplaner har alla chefer inom förvaltningen genomfört en workshop tillsammans med SLK kring Agenda 2030. De globala målen diskuterades utifrån vad de kan betyda i förvaltningens arbete samt vikten av samverkan för en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Samtliga mål i nämndens verksamhetsplan har en koppling till något eller flera av målen i Agenda 2030 vilket också redovisas under varje nämndmål för att öka medvetenheten om genomförandet och hur alla verksamheter kan bidra till en hållbar utveckling.

Enligt Agenda 2030 ska de 17 globala målen leda till

- att den extrema fattigdomen avskaffas
- att ojämlikheter minskar
- att klimatkrisen blir löst
- att fred och rättvisa främjas

Förvaltningens verksamheter arbetar för att

- fler brommabor ska nå egen försörjning
- jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten och ingen ska bli diskriminerad eller orättvist behandlad
- nya klimatsmarta lösningar ska utvecklas och verksamheterna ska dela med sig av sitt klimatarbete
- tryggheten ska öka och våldet ska minska.

Mål 5 i agendan handlar om jämställdhet – att rättvist fördela makt, inflytande och resurser mellan kvinnor och män. Flertalet nämndmål har en direkt koppling till mål 5 vilket gör att jämställdhetsarbetet integreras i den ordinarie verksamheten.

För att agendans mål, KF:s mål och nämndens mål ska uppnås behöver både den interna och externa samverkan utvecklas ytterligare.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämnden ska erbjuda en verksamhet av hög kvalitet och för detta krävs ett systematiskt kvalitetsarbete.

Det systematiska kvalitetsarbetet sker löpande genom

- stadens system för integrerad styrning och uppföljning - ILS
- analyser av resultat
- resultatdialoger
- intern kontroll
- hantering av avvikelser
- hantering av klagomål och synpunkter
- incidentrapportering i incidentrapporteringssystemet IA
- verksamhetsuppföljningar
- revisioner
- kollegial observation
- brukarundersökningar
- ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbetet (SOSFS 2011:9) inom socialtjänst och äldreomsorg
- förskolans webbaserade kvalitetsindikator - WKI
- förskolans systematiska kvalitetsarbete i enlighet med läroplanen.

Alla inom organisationen ska känna till mål och förväntade resultat i sin verksamhet samt vara delaktiga i planering och uppföljning. Dialog om resultat ska genomsyra organisationen där dialogen bygger på förtroende. Analyser av verksamheternas resultat, avvikelser och klagomål utgör underlag för utveckling och förbättringar inom samtliga verksamheter. En öppen kultur ser avvikelser, klagomål och synpunkter som ett sätt att lära.

Ett stödjande, tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap på alla nivåer ska gynna kvalitetsutveckling och innovationer inom alla verksamheter. Nya tankar och idéer för effektiviseringar ska tas tillvara och uppmuntras och misstag ska ses som lärande.

Samarbetet med högskolor och universitet i regionen är av stor vikt. Kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning kvalitetsutvecklar verksamheterna och samtidigt som det ökar intresset för att arbeta inom samtliga verksamhetsområden.

Äldreomsorgen i Bromma är en akademisk nod som samverkar med högskolor och universitet kring studentmottagande, forskning och utveckling av äldreomsorgen.

Att delta i stadens kvalitetsutmärkelse är kvalitetsdrivande. Samtliga verksamheter inom förvaltningen uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta att utvecklas inom förvaltningens verksamheter genom ökad delaktighet bland medarbetare i verksamhetsplanering och uppföljning. Medarbetarnas kunskap ska bättre tas till vara i analys av resultat och i utveckling av verksamheten.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är värdefull information i förvaltningens arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheten. De ger möjlighet att förebygga och åtgärda brister och att identifiera förbättringsområden. Inom förvaltningens verksamheter finns det en öppenhet och lyhördhet för synpunkter och klagomål samt rutiner för att rätta till fel och brister som uppkommer. Utgångspunkten för hanteringen av synpunkter och klagomål inom nämndens ansvarsområden är att de ska hanteras så nära den enskilde som möjligt, inom berörd enhet och i dialog med den som lämnat synpunkten/klagomålet.

Den enhet som tagit emot en synpunkt eller ett klagomål ansvarar för att registrera och i vissa fall diarieföra synpunkten eller klagomålet. En sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål redovisas i tertialrapporter och i verksamhetsberättelse. Det finns svårigheter med sammanställningen eftersom det är enheten som gör en bedömning av om synpunkten/klagomålet ska registreras. Detta innebär att den statistik som presenteras i samband med tertialrapporter och bokslut inte är helt tillförlitlig. Många muntliga synpunkter/klagomål hanteras omedelbart av den som är mottagare och blir inte registrerad.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2019-12-10
Peter Dacke, Avdelningschef	2019-12-10